

IPORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi, nim. 56

GENERDEL 1988

MOTS AVENGUTS

3 Al sen Felip Palou "Meta"

Jo trob que bé va quedar amb l'amic Biel Massot el sen Felip, portolà, que per Nadal li envià per present un indiote, perquè el se pogués menjar després de plomat i net juntament amb en Rotget si el convidava a sopar.

Però a s'hora d'escorxar aquest hermós animal en Biel se va trobar que no podia clavar en es paper es punyal, Sen Felip vostre indiote no va ésser molt natural, l'havfeu pintat amb sa ploma...

Vos felicit per sa broma, demostrau ser un bon al.lot i jo vos vull enviar un pot de confitura de poma perquè hi mulleu s'arpellit si no el perdéreu per Roma.

I ara me vull despedir desitjant al sen Felip que salut pugui tenir per molts d'anys sens aglapir ni tan sols un simple grip.

L'altra Comissió d'Assessors.

Si mos escrius, Pere Gil sempre te contestarem per ningú mai callarem sempre mos defensarem davant matxet o "fusil" pots estar per ben tranquil noltros mai mos rendirem fins a la mort lluitarem fent gloses des nostro estil i si't falta s'aigo des 'bril també la't conseguirem

COMISSIO PORTOLANA

A Sa Comissió Portolana de glosadors

Petita comissió de glosadors de Mallorca sa meva plaça té porta però mai està tancada no som mal intencionada a tots vull saludar-vos com bons amics veure-vos i donar-vos una besada.

A Comissió portolana algú està equivocac una cosa és es blat s'altra fer sa farina blana.

Tant m'és jota com bolero un pic que l'he de ballar res jo he de consultar en es qui escriu aquesta lletra me dóna carabasseta jo li tornaré remetre i en fer una cuinadeta a s'olla la pot posar.

Es artista es qui glosa però jo no ho puc fer romances recitaré i no me sent poca cosa.

Dius que ets admirador de lo que he publicat a en Ceta he saludat amb tota correcció com qui li agrada es glosador ses gràcies ell m'ha donat.

Ara me vull despedir no vull fer una quaresma mumare sempre me deia deixa amics en quarantena si se volen divertir i si passes de camí tu les pots fer mamballetes duen ses orelles dretes perquè les volen sentir.

ANTONIA REBASSA CELIA de Campanet

1 Molts d'anys don Biel Massot li envia el sen Felip perquè de vostè estic agraït li regal aquest indiote.

Don Biel, s'indiote serà bo de rovegar crec que no importarà es fer-se es barram net encara és jovenet i ve de raça de betzà i lo que més greu me sabrà i lo que més greu me sabrà si no convida en Rotget.

A Pere Gil

2 Som homo vell i cerrut no'm fa res guanyar ni perdre però te diré lluern que aquell que parla de merda és qui en du allò més brut.

A tu lo que et ve millor és parlar de boc i de cabra de cuiro es veu que vas magre de boc sempre en fas olor quan te poses es barbó per fer una actuació sa cara més ho consagra lo que aniria millor per llevar-te sa pudor és un rebejat de vinagre assembles una cabra de caperrut i colló i lo que encara és pitjor poca llet i te torna agra

Si mos deixes fer totsols seguirem fent es colló vós com a professor sereu com es caragols pasturant per dins ses cols molt de llim i poca llecor.

LA COMISSIO PORTOLANA

Contestant a ses gloses d'en Pere Gil

4 Noltros no perdem cap mot s'escriptura mai s'acaba no veus que faria fava deixar sa fruita a s'arbre quan és madura en es brot ves alerta en aquest boc com tu dius que no té cabra perquè du llarga sa trava tenc ansi' si s'escapava te boquis a tu i tot i faries un bon singlot si pes cul el t'endossava

'Nam a continuar-ho en que sigui un poquet dur però sabem ben segur que sabràs entendre-ho. Redol a on posar-lo creim que en tens més d'un milió per dins qualque lloc comú tu ets es número u des cruus de sa nació es qui fa molt de colló no som noltros, sinó tu i te posarem madur si fas molt de fanfarró.

Continua a la página 17

AVUI ÉS NOTÍCIA

A la fi el nostre Ajuntament ha començat a canviar les plaques dels carrers i a posar-los en la nostra llengua.

Però, com sempre que parlem del nostre Ajuntament hi ha d'haver un però, fins quan? El canvi només ha estat una petita mostra, com si anassin d'amagat.

En el Carrer Major, abans "José Antonio", de Pòrtol han canviat la placa de l'entrada del poble, però a la cantonada de Sa Roca Llisa -un altre que també han canviat- encara hi ha el nom d'aquell personatge.

¿Vol dir això que el carrer Major només va de l'entrada del poble fins que es creua amb el de Sa Roca Llisa? ¿O és que encara hi ha por de llevar d'un pic i per sempre els noms d'aquells que anaren contra el nostre poble i la nostra llengua? D'altra manera no s'entén que posin només una placa i deixin les anteriors del mateix carrer penjades.

No obstant aquest comentari, enhorabona: per haver començat, encara que sigui poc, aquesta normalització que no arriba, cosa que després de quatre anys era molt just i necessari. Ara s'entreguen les llecions i segurament encara en veurem de més granes.

DURANT el MES Passat...

Hi va haver les super-vagues i super-manifestacions d'estudiants a França, Itàlia i Espanya.

Alfonso Guerra va demostrar una vegada més la seva educació, dient a Rodríguez Sahagún, parlant de Doñana que: "usted no tiene ni zorra idea de esto" i que després Curiel digués en referència a Guerra: "Quien tiene la lengua larga tiene corto el cerebro".

DeCembre, més de moda que mai. Ara, als cartells anunciadors del II concurs de mostradors.

Damián Ferrá Pons, del PSM al PSOE.

Van baixar la benzina.

Irangate

Miquel Barceló, premi nacional d'arts plàstiques.

Manuel Fraga va dimitir.

País Basc, lloc on unes eleccions, en lloc d'acabar, van embullar més.

RNE, a Balears, amb quasi tota la programació regional en català.

Riaño, un atemptat ecològic i humà.

La fira del fang, un any més.

La nova cançó va complir vint-i-cinc anys.

Exitosa trobada de bandes a Felanitx.

Va sortir als diaris de tot el món una singular foto de Butragueño.

Va morir un dels grans del cinema: Gary Grant.

Va baixar l'IPC. Personalment, no m'ho acab de creure.

Bones pel·lícules, tant a TVE (Casablanca, p.e.), TV-3 (Dersu Uzala, Els cavallers les prefereixen roses, p.e.), al cinema (el nombre de la rosa, Basil, p.e.)

CONCERTS A SANT MARÇAL

Durant els dies 19 i 20 del passat mes de desembre varen tenir lloc a Sant Marçal dos concerts, en el primer d'ells, organitzat pel CIM, actuà la soprano Paula Rosselló acompanyada al piano per Rafel Nadal i el violinista Bernat Pomar.

El segon concert, organitzat per l'Obra Cultural Balear a Marratxí, va comptar amb l'actuació de La Quarta Ciència, que pertany a l'Aula de Música de la Universitat de les Illes Balears.

Per al proper 17 de gener està prevista l'actuació de la pianista Marina Pérez. A les 20 h., a la mateixa església.

CESSIO SOLAR AL "COSTA I LLOBERA"

Els pares d'alumnes del centre escolar "Costa i Llobera" varen sol·licitar a l'Ajuntament la cessió d'un solar que fa partió amb l'escola, per tal de poder ampliar el lloc d'esplai dels alumnes.

L'Ajuntament va acordar cedir el solar sol·licitat per l'APA. alhora d'estudiar el tancament del mateix, a fi que es pugui emprar el més aviat possible.

UN CENTRE DE BUP PER A MARRATXÍ

L'Ajuntament ha acordat sol·licitar al Ministeri d'Educació i Ciència, la necessitat i conveniència de la creació d'un centre de BUP dins Marratxí, per tal de poder atendre la forta demanda que poc a poc comença a haver-hi dins el terme. Per aquest motiu, la sol·licitud és de que a la primera planificació de centres escolars s'inclougui Marratxí per la creació d'un centre de BUP.

TERESA MATAS, PREMI I EXPOSICIO

La pintora local i resident al Pont d'Inca, Teresa Matas, va guanyar per segon any consecutiu el segon premi del Certamen de pintura de Costitx.

Per altra part, Teresa té una exposició de les seves darreres obres al Bar Ca Sa Miss, de Sa Pobla que roman oberta des del passat 29 de desembre fins al 18 d'aquest mes de gener.

SESSIONS DE CINEMA

Es feren al "Costa i Llobera" durant el mes de desembre i organitzades per l'APA. Varen tenir molt d'èxit, tant de participació com per la qualitat de les pel·lícules que es projectaren. Cal destacar, sense cap dubte, la projecció d'AMADEUS, la vida del gran compositor salzburgès Mozart, la qual malgrat la llarga durada fou seguida atentament pels alumnes de la segona etapa, lo que demostra la formació musical dels assistents a la projecció d'aquesta gran pel·lícula.

NOU AJUDANT DE CARTER

Des de fa unes setmanes la carterera del primer districte té un ajudant. Es tracta de Mateu Estades, d'Esporles. Se'n cuidarà del repartiment d'Es Figueral, es Polígon, Son Ramonell, Es Garrovers i Mar-ratxinet. A veure si així les cartes podran arribar un poc més prest o encara haurem de mester més personal.

NUMERO U DEL PSOE I D'AP

Segons notícies sense confirmar, arribades a aquesta Redacció, sembla que el candidat a batle del PSOE serà el metge Martí Serra Mas, mentre el d'AP serà el transfugat Bernadí Homar.

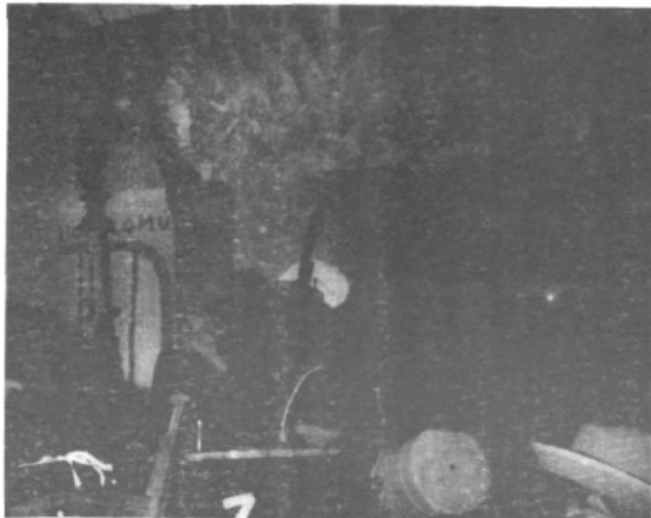
195 MILIONS, PRESSUPOST PER L'ANY 87

L'Ajuntament ha aprovat el pressupost per l'any 87, el qual puja la quantitat de 195 milions de ptes, que representa un augment del 14 al 15% en relació al passat any.

El pressupost fou aprovat únicament amb els vots a favor dels regidors d'UM, l'abstenció de dos regidors del PSOE i no hi foren presents els dos representants d'AP ni el regidor traspassat de partit, Bernadí Homar.

DESPESES PREVISTES

En els pressuposts aprovats per l'any 87 la partida més forta quant a les despeses és la de remuneració de personal, que puja 88.417.479 ptes i representa el 79% de totes les despeses previstes per enguany. La segona partida en importància és la de compra de béns corrents i serveis, que puja 80.961.399 ptes.

BENEIDES DE SANT ANTONI

Dia 18 de gener, el primer diumenge després de sant Antoni, es faran les beneïdes tradicionals a les dues esglésies del terme de què tenim notícia que es faci. A Pòrtol i a Sant Marçal seran a les quatre de l'horabaixa. Al Pla de na TEsa no varem poder localitzar el rector i; al Pont d'Inca no hi ha beneïdes.

FOGUERONS DE SANT ANTONI

Quant als foguerons que solen fer-se a la revetla de Sant Antoni són els següents: A Pòrtol organitzat pels quintos, a les nou del vespre; Al Pla de na TEsa, a CA'n Gaspar, també a les nou del vespre; I al Pont d'Inca el fogueró es farà a la plaça de l'església amb actuacions musicals i es prendrà foc a les set i mitja del vespre.

DIFUNTS A PORTOL (1986)

- Francesca Capó Serra, 4 gener (79 anys)
- Gabriel Ferrer Sastre, 13 de gener (63)
- Francesca Sureda Frau, 24 de gener (83)
- Joan Martínez Hernández, 15 de febrer (75)
- Jordi Llinàs Capellà, 24 de febrer (40)
- Antoni Creus Barrera, 1 de març (98)
- Josep Coll Frau, 18 de març (75)
- Gaspar Valcaneras Sans, 31 de març (74)
- Bernat Cañellas Vallespir, 7 d'abril (89)
- Josep Garau Mas, 20 d'abril (90)
- Marçal Ramis Bestard, 30 d'abril (73)
- Jordi Serra Pocovi, 5 de maig (76)
- Margalida Rosselló Sastre, 7 de juny (83)
- Esperança Cañellas Mulet, 20 de juny (93)
- Felip Bibiloni Amengual, 20 de juliol (86)
- Antoni Salvà Cañellas, 4 d'agost (51)
- Caterina Crespí Ramis, 27 d'agost (37)
- Margalida Roca Martorell, 29 d'agost (93)
- Joan Frontera Palou, 4 d'octubre (75)
- Bartomeu Coll Cañellas, 25 de novembre (94)
- Maties Mesquida Ferrer, 4 de desembre (54)
- Joan Serra Frau, 8 de desembre (71)

MICHEL BOSCH

llegiu!

«PORTULA»
es ven
a:

Portula

- Cafè Nou
- Cafè Ca'n Carrió
- Cafè "La Unión"
- Papereria Conxín
- Papereria Sa Cabaneta
- Auto-servici Matas
- Cafè Ca'n Balo

Es Pla de na Tesa

PLA DE NA TESA: ELS DIES DE CONSULTA MEDICA

Un any nou ha començat i s'han renovat les il·lusions i esperances que ja tenem per perdudes o envellides. Una vegada més continuam amb la nostra tasca de cada dia, després d'haver passat unes festes de Nadal que ens han servit per descansar, per tranquil·litzar aquest ritme diari tan accelerat. Aquests dies són més apropiats per fer llarg en qüestions gastronòmiques i la taula es converteix en la principal obsessió de molta gent. Com a conseqüència d'això tenim símptomes típics de malestar, hipertensió, etc. En definitiva, sortim del botador i, en aquests dies després de festes, gran quantitat de gent ha de visitar el metge.

Sobre aquest darrer punt voldria referir-me en detall i, com sempre, des de la perspectiva i problemàtica del Pla de na Tesa. Aquí, la qüestió de l'assistència sanitària és, com tants d'altres temes, deficiente i insatisfactòria quant al temps que hi dedica l'administració. La visita del metge només es fa aquí els dimarts i a més, es concentren les visites de les dues metgesses en el mateix dia i sovint passa que la primera encara no ha acabat i és hora de començar la segona. Per altra part, aquí no ve a passar consulta cap pediatra i la gent que no disposa de cotxe ha de dur l'infant a peu al Pont d'Inca o donar avís al metge perquè vengui a visitar el malalt encara que no hi hagi motiu suficient.

Si el mes passat dèiem que la població d'aquí ha crescut molt, ara resulta que encara hauria de ser més gran, perquè aquests problemes només els tenen els pobles petits com aquest. Això no ocorre al Pont d'Inca o a Pòrtol. Som l'únic poble de Marratxí que només té un dia per anar a la consulta del metge.

De tots aquests inconvenients, no en tenen la culpa els metges, ni tampoc els malalts, això són qüestions que vénen de dalt, de l'administració.

Però de tot aquest embolic hi ha la inevitable revers de la moneda: ens queixam que els serveis públics no responen a totes les necessitats, però també és molt trist l'espectacle que ofereixen algunes persones al consultori: el dia de visita és com un dia de mercat, la gent xerra, crida i aprofita per esplaïar-se, és tot un acontejament. A les 9 o les 9'30 hi ha la consulta de la primera metgessa, a les 12 la de l'altra. El fet curiós és que, abans de començar la primera visita, ja hi ha gent que espera per esser dels primers a la visita de les 12. Aquesta gent es passa més de tres hores esperant, mentre que els qui van al consultori prop de les 12 no esperen ni de molt tant com els primers. Ja ha passat alguna vegada que la doctora es nega a donar números pel torn perquè la gent es baralla i es comporta indugudament. Jo m'admir com aquestes dones poden exercir la seva professió en circumstàncies tan deplorables com les que provoquen aquests malalts amb la seva conducta incivilitzada. El primer efecte que fa aquesta gent és que no estan gaire malalts perquè qui té mal no té ganes d'anar de brega ni de xerrar tant.

Necessitam que els metges vinguin a la consulta més dies a la setmana perquè no hi hagi aquest embós de gent i és necessari també que el pediatra pertinent tenguí algun dia de consulta aquí, però és molt urgent que la gent es mentalitzi que un lloc de consulta mèdica no és adequat per anar-hi a passar-hi el temps i fer tertúlia.

JOANA Mª MATAS

Es Pont d'Inca

DES DEL COL·LEGI SANTA TERESA

(Es Pont d'Inca)

Aquí teniu els dibuixos guanyadors del concurs de nades convocat per l'Associació de Pares d'Alumnes d'aquest centre.

Corresponen a Bartomeu Alexandre Picornell, de cinquè curs, i a Josep Lluís Aba, de setè.

Enhorabona als guanyadors!

Des del Record

Mestre Tomeu Beneta -Tomeu Coll i Canyelles- que morí el mes de desembre als 94 anys, va ser el darrer escolà major que tenguérem a Pòrtol. De caràcter bondadós, tenia un caminar decidit, inclinat el cos una mica endavant com si volgués exterioritzar l'esperit de servici amb què tants d'anys serví a l'església, passejant la bacina i cuidant que mai faltassin hosties ni vi per a consagrar que ell anava puntualment a cercar al "Centre" de Ciutat. Durant tretze anys, els darrers de la seva vida, la llum no arribà ja mai més als seus ulls i no pogué veure el temple nou que ara tenim.

Fou un dels homos que, com molts més, hagué d'anar un dia i un altre a guanyar-se el pa a Ciutat pedalejant damunt una bicicleta.

Com Mestre Felip dels diaris que morí també aquest any passat als 86 anys i que feia la volta repartint amb la bicicleta de manillar alt les notícies de cada dia. Era molt popular la seva imatge aixecant la cama per pujar a la bicicleta, com també les frases que repetia un pic i un altre:

- "la desgràcia més grossa és néixer"
- "aquest d'aquí d'Alt ho arreglarà tot"
- "en faríem de gasto si un altre pagava"
- "aquest d'aquí d'Alt ho sap"
- "al.lots, anau alerta...!"

I En Jordi, que tants d'anys menà l'autobús i que duia el tractor ple de joguines la nit entranyable dels Reis Màgics. I na Catalina, que ens deixà sense flors. Tan joves. I tants d'altres.

Són homos i dones del poble que un dia se'n van i amb ells parteixen també els carros i els muls i les bicicletes de manillar alt, i l'església es queda sense escolà major i l'altar sense flors, fins que arriba el somriure d'altres infants. Se'n van en silenci tal com visqueren per donar camí a formes de vida d'altres generacions que cal que tinguin una mica de memòria d'aquestes persones que formen la nostra petita història de cada dia.

Ca's Sastre?

Des de fa un temps se passegen pel poble uns rumors de que a Ca's Sastre -una finca a la sortida de Pòrtol cap a Santa Maria- volen obrir un restaurant, pub, cafè, taverna... ningú no s'aclareix. Per això hem xerrat amb l'amo en Joan i amb el seu fill.

Què és lo que en realitat feis? "En principi, havíem pensat fer un local per a la gent jove, amb música i tal, i res de menjar; però hem decidit dedicar-mos a sa cuina i lo que obrirem serà un restaurant".

Quina classe de cuina fareu? "Mos dedicarem a sa cuina tradicional mallorquina: sopes, frits, caragols, porcelles... donant una especial importància a tota classe de carn i peix torrat, ja sigui en es caliu o a sa planxa. Se tractarà sempre de garn i de peix fresc, cuits amb foc de llenya i carbó".

Quina capacitat i característiques voleu que tengui el local? "Pes local tenim demanada una categoria de tres forquetes. Hi haurà un racó on hi podran exposar pintures, ceràmiques...etc. Lo que nos interessa és que sigui un lloc ample i espaiós on la gent s'hi trobi bé. Per sa capacitat des local hi cabrien unes dos-centes persones, però simplement hi posarem taules per a unes noranta. Defora hi haurà una zona d'aparcaments, una d'espaiament amb jocs infantils i una altra destinada a compartiments individuals per a guardar els animals de companyia típics com cans o moixos amb possibilitats d'alimentació.

Quan pensau obrir? Quin nom posareu? "Es nom serà Ca's Sastre que és es nom de sa finca. Per obrir estam pendants de fer unes reformes interiors i d'una sèrie de tràmits burocràtics".

Esperam que aquest escrit vos aclaresqui es dubtes. A nòstros que hem visitat el lloc ens ha agradat per lo espaiós i tranquil; bé, com totes les voranes de Pòrtol. Si la cuina acompanya l'indret, aquest nou restaurant té l'èxit assegurat. Sort.

B e r n a t

Davant les ELECIONS

Continuant amb el repàs que faig al programa d'U.M. que va presentar abans de les eleccions, arribam al punt tres:

GESTIONAR CONVENIS AMB EMPRESSES DE NOVA IMPLANTACIO PER LA CREACIO DE LLOCS DE TREBALL.

En aquest punt, pot esser que s'hagi fet qualche cosa, al manco ja són moltes les empreses que han fet les seves naus al Polígon de Marratxí. Ara bé, si l'Ajuntament ha gestionat amb elles qualche conveni per la col·locació de marratxiners, no ho sé. Per tant, a l'igual que varem fer amb els camins deixarem de banda aquest punt.

PROMOURE UNA FIRA EXPOSICIO, PER A POTENCIAR LA INDUSTRIA LOCAL, L'ARTESANIA I EL SECTOR AGROPECUARI.

Aquí sí s'ha fet una Fira de Fang, la qual de qualche manera ha servit per a potenciar la indústria local i l'artesanía.

Quant al sector agropecuari, que sàpiga, no s'ha fet res per potenciar-lo. A no ser que potenciar-lo s'entengui com vendre la terra per parcel·les i fer-hi urbanitzacions il·legals, que això sí que s'ha potenciat, i de quina manera!

EL PUNT QUATRE DIU: POTENCIAR LA CULTURA, ENRIQUIR LES NOSTRES TRADICIONS I COSTUMS.

Aquí ja hi ha per llogar-hi cadiretes, potenciar la cultura, varen prometre, i la gent davant això pot fer una rialla de les més grosses. Perquè no han complit res de res. S'ha intentat crear una Coral, tot foren entrebancs per donar subvencions. A Pòrtol hi ha la revista Pòrtula, no ha rebut cap subvenció fins el passat any, segons mos digueren els components del Consell de Redacció. Al terme hi ha dues agrupacions de ball de bot, les dues al Pla de na Tesa i no reben cap tipus d'ajuda per part de l'Ajuntament; és més, quan una havia d'anar a la Península, l'Ajuntament peninsular demanà al nostre MAGNIFIC AJUNTAMENT que ajudàs a les despeses de desplaçament. La resposta del nostre MAGNIFIC AJUNTAMENT fou històrica: L'Ajuntament no subvenciona res que es faci fora del terme de Marratxí. Com degueren quedar els regidors de l'Ajuntament Peninsular i quina pobra impressió degueren tenir de la potenciació de la Cultura que vol fer el nostre MAGNIFIC AJUNTAMENT.

ENRIQUIR LES NOSTRES TRADICIONS I COSTUMS.

Què han enriquit fins ara? Res de res. Una normalització lingüística que fa pena, després de quasi quatre anys les actes continuen fent-se en castellà, els carrers encara estan en castellà i la majoria d'ells duen el nom dels qui precisament varen atemptar i intentaren assassinar la nostra cultura. Si això és potenciar les nostres tradicions i costums que vengui Déu i ho vegi. ¿No serà que es varen equivocar i volien dir "enriqueciendo nuestras tradiciones y costumbres castellanas" fent el joc als partits centralistes d'Espanya en lloc de les tradicions i costums del nostre País?

Crec que amb això n'hi ha prou perquè podríem escriure folis i folis sobre coses culturals que es podrien haver fet i no s'han duit a terme per deixadesa, desgana o altres motius. El mes que ve continuaré.

EN TOMEU DE SA CABANA

Sobre el Festós Líquid Nadalenc

Madò Maria "Seguina"
conforma una imatge tradicional

Es Gaspar de Ca's Tord

I que trobau que hi ha res millor, devers Nadal amb aquell fred, que un bon tassó de llet d'ametla calenta?

Idò sí. Aquest és un bon costum culinari que ens ve d'enrera, possiblement des del segle XVII, segons els entesos, que fou quan els frares mínims s'establiren a Santa Maria del Camí. Com que no podien beure llet de vaca, en feien d'ametla. I bona que era. Tan bona que aviat els veïnats no saberen estar d'incloure-la com beguda característica de les festes nadalencs. I el costum s'escampà pels pobles del voltant de la vila santamariera. I esdevingué tradició.

A Pòrtol fa molts d'anys que es beu aquest festós líquid. Tants que ni els més vells recorden la seva implantació. Però sí recorden que un temps era mestre Martí de Ca'n Barrera que feia voltar el seu mul per posar en moviment la mola que convertiria en suc aquelles ametles sense peladura, tan blanques com la neu.

Mestre Martí ja no hi és, però la tradició perdura. Gaspar Parets, de ca's Tord, se'n cuida des de fa una quinzena d'anys. I avui li ajuden el seu fill Xisco i el seu nebot Tomeu.

Mos contava fa poc que arribava a fer nou tones de llet cada any. Vol dir que casi tot el poble hi passa amb un promig de 10 a 15 litres.

Llépola tradició que segueix de la mà d'aquesta gent que posen la mola en marxa dos dies a l'any: el 23 i el 24 de desembre.

A altres bandes, no ho sé, però a Pòrtol Nadal no seria el mateix sense la llet d'ametla. Gràcies, Gaspar i companyia!

Ca'n Barrera: Antigament es feia aquí

La nova generació en marxa

PRECISAMENT

Aquest mes...

Fa 150 anys (gener del 1837)

Mateu Cañellas era el batle. Antoni Cañellas, Antoni Serra, Vicenç Sastre i Miquel Frau eren regidors; Dionisi Simonet actuava de síndic i Pere Francesc Rubí ho feia de secretari.

Feia poc s'havia donat un troç de garriga en establiment i hi havia molts de propietaris que no havien anat a cercar la papere-ta per passar a cà el notari D. Sebastià Coll a formalitzar l'escriptura d'adquisició. Encarregaren al saig que els avisàs.

Hi havia problemes amb el bestiar: pasturava per les voreres dels camins. Es pregonà que ningú gosàs tornar-ho fer sota multa de tres lliures.

125 (gener del 1862)

Seguia havent-hi problemes amb el bestiar. Davant les queixes dels veïnats el consistori determinà fer públic mitjançant pregó que aquell que fos trobat pasturant el bestiar pels camins li seria imposada una multa de 10 a 80 lliures, segons la gravetat del fet; així mateix estarien sotmesos a la mateixa pena aquells que es trobaven en terrenys de propietat particular a no ser que anassin provists d'una papere-ta que ho autoritzàs. Quedaven autoritzats a fer complir l'acord tots els regidors i tots els empleats municipals.

S'acordà que les tavernes del terme havien d'estar tancades a les 10 en punt del vespre, sota pena de 20 lliures als amos i de 10 a cada individu que hom hi trobàs. Si a partir d'aquella jugassin, la pena era el doble. Aquesta mesura se feia extensiva durant el dia a les hores de funcions religioses.

Durant aquest any era el batle Miquel Santandreu; Montserrat Cañellas, primer tinent; Miquel Nadal, segon tinent; Miquel Simonet, síndic; i regidors: Vicenç Matas, Joan Jaume, Jaume Bestard, Antoni Crespí i Pere Ribas.

Fins aquell moment havia estat secretari Pere Francesc Rubí. A partir de la data ho fou Martí Rubí.

75 (gener del 1912)

Ens trobam amb la sessió inaugural del nou consistori. Queda elegit com batle Francesc Oliver Gayà. Fins aquell moment ho havia estat Maties Mesquida.

Els altres càrrecs: Vicenç Cañellas Matas, tinent 1; Antoni Vives Canals, tinent 2on; Síndic i interventor, Rafel Jaume Julià; Bartomeu Moll Serra, suplent; regidors: Pere J. Jaume Castelló, Pere J. Cañellas Serra, Maties Mesquida Nadal, Miquel Serra Ramis, Rafel Sastre Bestard i Jordi Cabrer Pons.

Es el secretari, Francesc Bar-rera.

Per a aquell bienni hom anomena batles de barri a Sa Cabaneta: Miquel Rotger Mas; a Pòrtol: Jaume Cañellas Cañellas; a Marratxí i Pou des Coll: Pere Serra Pizà; a Son Nebot: Antoni Frau Carrió; al Pont d'Inca: Bartomeu Capllonch Cerdà. Al Pla de na Tesa no consta.

Pere A. Palou Oliver és nomenat Oficial saig interí.

Es voten les comissions permanents, la denominació de les quals no varia envers les anteriors del 1910: Junta d'obres i camins, junta permanent d'aigües, junta d'instrucció pública, junta de sanitat i junta de pressuposts i comp-tes.

Hom nomenà Pere Cañellas Serra, propietari, i Joan Rotger Mas, picapedrer, com persones tècniques per a donar les tirades, o sigui l'alineació dels camins, carrers i places dels barris de Sa Cabaneta, Pòrtol, Pou des Coll i Marratxí, juntament amb els vocals de la Junta d'obres i camins. Per aquesta mateixa funció al Pont d'Inca i al Pla de na Tesa nomenaren Miquel Pizà Mulet, picapedrer.

En aquell moment ja es parlava de les obres de construcció del pont sobre el torrent de Coanegra, a prop de l'estació del Pont d'Inca.

S'ordena al saig que faci ban participant al públic que els propietaris d'animals que tinguin la malaltia anomenada glossopeda o "mal de potó" han de donar part a l'alcaldia en un termini de 24 hores; en cas contrari els aplicaran la màxima multa permesa.

Joan Serra Cañellas renuncia al càrrec de guàrdia municipal jurat i és nomenat Antoni Oliver Gelabert.

S'acorda la recomposició dels camins veïnals del terme.

S'autoritza la compra d'un cavall negre per al servei del cotxe fúnebre.

50 (gener del 1937)

Joan Vich és el batle des del passat desembre.

Regidors: Antoni Mas, Joan Tugores, Andreu Juan, Rafel Moll, Bartomeu Tous.

Secretari: Bartomeu Nadal i Bestard.

S'eixampla el camí i es construeix un mur en la costa de Sant Marçal.

Hom rep un B.L.M. del president de l'audiència territorial de Palma agraint l'acord de l'Ajuntament de contribuir amb l'u per cent del pressupost ordinari de 1936 a l'homenatge al Gral Goded.

S'aprova el pressupost ordinari: 100.000 ptes, tant d'ingressos com de despeses.

S'aprova un pressupost extraordinari de 30.600 ptes per a la construcció de l'escorxador i que comencin les obres immediatament.

S'ha de construir dins Son Caulelles, a igual distància de Pòrtol i de Sa Cabaneta, ja que ha de ser per al seu servei.

El fossar, Dionisio Pizarro Santos, ha de dur un uniforme complet i nou que estrenarà quan s'inauguri el servei del nou cotxe fúnebre.

Es sembren tres pins a la plaça pública de Sa Cabaneta, amb un import de 12 ptes.

S'han de construir refugis a cada nucli per a defensa de la població civil contra els atacs aeris.

L'autoritat militar ha incautat l'edifici escolar del Pla de na Tesa, propietat de l'Ajuntament, instal·lant-hi les oficines del camp d'aviació de Son Bonet i, en conseqüència, l'escola nacional de nines ha passat provisionalment a un local de la vicaria d'aquell poble, i la de nins a un local denominat Ca'n Cantó, on abans hi havia un cafè.

Hom nomena Joan Juan Camps com agent recaptador.

Es posa el nom de Gral Franco al carrer del Pont d'Inca que abans es deia 14 de abril.

Telègrafs autoritza a posar en condicions de refugi el soterrani de l'estació de ràdio del Pont d'Inca (situat al carrer de sa Farinera)

S'acorda formar una relació dels noms dels carrers del Pont d'Inca per tal de canviar-los "per considerar que existen muchos nombres que es necesario cambiar".

Precisament aquest mes fa cinquanta anys que començaren l'escorxardor

Un comunicat del governador civil, amb data 27-I, deia:

"Bartolomé Carrió Ramis, recaudador de arbitrios de ese Ayuntamiento, fué detenido por la Defensa Móvil de esta Isla e ingresado en la Prisión de Estaciones de esta capital y puesto en libertad el día 19 de los corrientes, antecedentes más que suficientes para aconsejar el que un cargo de confianza de la Corporación Municipal no le sea encomendado. Por tanto y sin prejuzgar nada en contra de dicho señor, más que la consideración moral señalada, se servirá Vd. disponer su cese, dándome cuenta de haberlo verificado. Dios guarde a Vd. muchos años".

"Obviament, el cessaren, encara que en l'escrit remarcaren "se hace constar haber cumplido siempre fielmente con sus deberes inherentes a dicho cargo tanto con la Corporación municipal como con el público".

Arran de l'anterior i d'altres escrits s'acordà instruir expedient a tots els empleats de qualsevol classe del municipi per veure "los que por su conducta anterior o posterior al Movimiento Nacional puedan considerarse contrarios a éste".

25 (gener del 1962)

Es batle Antoni Moyà Borràs. Regidors: Bartomeu Guasp Quetglas, Josep Oliver Serra, Maties Crespí Jaume, Miquel Serra Comas, Bartomeu Sastre Rigo, Miquel Romaguera Jaume, Gaspar Moyà Cladera, Antoni Vich Oliver i Antoni Benito Iglesias.

Bartomeu Riera Antich és el secretari.

L'inspector municipal veterinari denuncia pesta aviar en el Pont d'Inca.

Sanitat comunica el nomenament de Cristòfor Siquier Serra com metge titular del primer districte.

Es concedeix a Llorenç Ordinas Busquets el traspàs de la llicència municipal del cotxe de servei públic a favor de Joan Ferrer Nicolau.

Es concedeix traspàs d'indústria de fabricació de licors, que figura a nom de Guillem Martí Villalonga, a favor de Miquel Lladó Vidal.

S'aproven provisionalment els pressuposts d'apertura i urbanització del carrer "B" de Pòrtol.

Es parla d'incloure en un pla tècnic l'abastiment d'aigües potables als nuclis d'Es Pla de na Tessa, Sa Cabaneta i Pòrtol.

Crec que la idea d'aquesta nova secció és clara: anar posant enmig aquells fets que puguin tenir un interès per a la història del nostre poble. Moltes vegades seran aquelles petites anècdotes de cada dia que es vesteixen d'importància al cap d'uns anys.

El fet de donar-li un tractament d'efemèrides obeeix més que res a una qüestió formal: saber que cada mes sortiran les notícies referides a aquell mateix moment de l'any en dates que es consideren especialment "d'aniversari": 25, 50,75 o 100 anys. Personalment també constitueix una manera de sentir-me compromés amb la tasca. Sé perfectament què he de fer cada mes i la temporalització concreta m'obliga a fer-ho.

Dues observacions sobre les notes de gener: veureu que man-

ca l'aniversari corresponent als cent anys. Tranquils. Sortirà a partir de l'abril. Fins a aquell moment falten les actes corresponents a l'any 1887. Es una llàstima, però per ara no es pot evitar.

La segona és referida a la professió de noms referits als càrrecs públics de cada moment. Ha estat, únicament, per centrar un poc les persones que regiren el consistori durant cada època. A partir d'ara, únicament hi haurà relacions corporatives quan hi hagi canvis. En qualsevol altre moment, sempre ens remetrem a aquest punt de referència inicial.

Estic obert a les suggerències per tal de millorar el sistema d'exposició i presentació de dades.

BIEL MASSOT I MUNTANER

ALERTA A LES CÀRES!!

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANTARIA

SA COVA DE SA CAMPANA

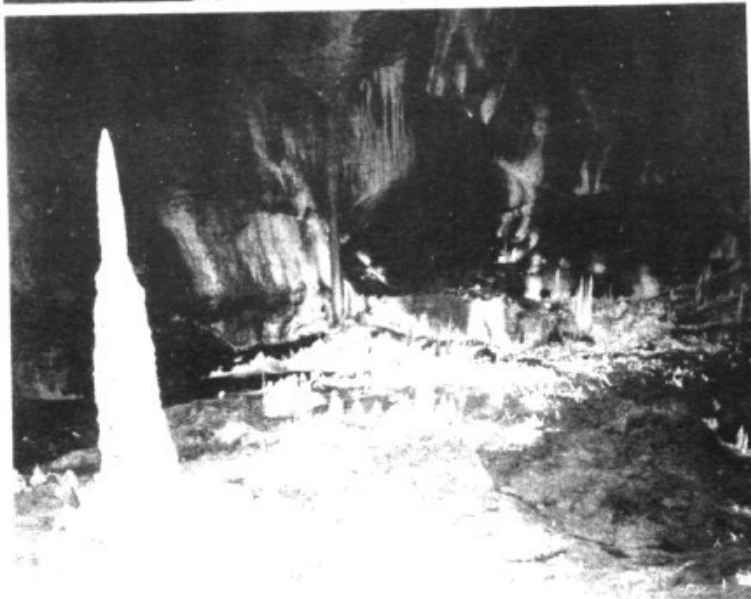
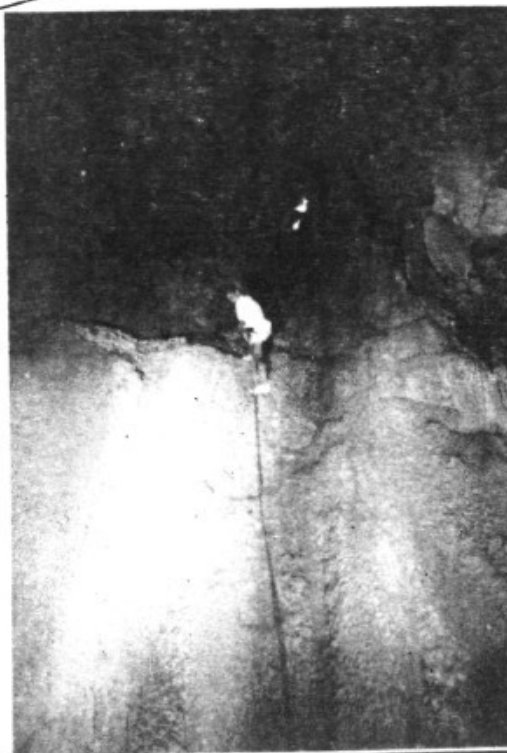
Aquesta excursió li podríem dir "caminant per davall Mallorca" ja que és molt impressionant i molt grossa. Té uns 1800 m. de llargària per uns 700 de fondària i es compta com una de les més importants d'Europa.

Començarem l'excursió a la carretera que va a Sa Calobra. Entre el Km. 9-10 veurem una petita possessió a l'esquerra; uns 200 m. més avall dins una corba veurem una petita esplanada de pinar i a la dreta podem deixar el cotxe. D'aquí mateix per dins unes etzalagues veurem un caminó que s'enfila en direcció NE. En ésser a dalt, tombarem a l'esquerra, passarem una paret i seguirem costa enllà en direcció Nord fins un coll que veurem davant nosaltres. En haver pujat el coll tombarem a la dreta i entrarem dins una esplanada de càrritx. En sortir d'allà veurem un caminó que ens durà a la cova; en ésser a la cova prepararem cordes i llums. Tot d'una que entrarem veurem un clot molt fondo que és la primera baixada. Passarem una corda a una estalagtitita que hi ha a l'entrada; aquesta corda ha de tenir uns 40 m. Abans de baixar hem de tirar per avall les altres cordes que duren. En ésser a baix veurem un túnel i hi passarem i entrarem dins la sala de sa campana, que té uns 200 m. de diàmetre per 60 d'altària. Enmig d'aquesta sala hi trobarem una estalagtitita molt grossa i aquí tombarem a l'esquerra, seguint per avall fins arribar a s'enfront on trobarem una enclotxa. Aquí posarem una altra corda d'uns 25 m. En haver-la baixada trobarem un replà i en posarem una altra d'uns 100 m. En haver-la baixada serem dins la sala des gegant que és tan gran com la primera i a la vorera de la paret veurem una rampa que es converteix en una espècie d'avenc o torrent. Entrarem per aquesta rampa i en ésser a baix, tombarem a l'esquerra i aquí és el lloc més conflictiu, ja que hem de passar per un forat molt estret: uns 40 cm d'alt per 50 d'ample, uns 5 m. de llarg i amb un bot de 2 m. En haver passat aquest obstacle veurem allò que mai no hauríem pensat ni cregut que veuríem: La sala des fang, una sala amb milers d'estalagtitites i d'estalagmites. Dins aquesta sala hi podríem fer dos camps de futbol de tan gran que és; és la cosa més impressionant que veu el visitant, ja que pareix que és a un altre món; aquesta sala té de 350 a 400 m. de diàmetre. En haver-la passada veurem uns túnels que van a una altra sala més avall, però davallar-hi és casi impossible a causa del fang que hi ha.

Recordam que val la pena visitar aquesta meravellós cova, però s'hi ha d'anar dins el juliol o l'agost si no ha plogut. Si voleu més informació poseu-vos en contacte amb la Redacció d'aquesta revista.

Horari aproximat: 7 hores

JORDI CLOQUELL

per què no
en la
NOSTRA
llengua
?

EDITORIAL

Ja hi tornam esser. Per anunciar la recepció de cartes dels màgics d'Orient ho fan -com resa el rètol- en llengua externa. Quan ho podrem veure escrit en la nostra?

LA FIRA DEL FANG

Es el moment, després de tres anys de realització exitosa, d'analitzar en profunditat aquesta Fira que volem nostra per molts d'anys. La Fira s'ha de definir i reglamentar per tal d'evitar problemes com els d'aquest any. Es el moment de la crítica constructiva, i per això s'haurà d'escoltar sobre tot els ollers, autèntics protagonistes de la Fira, i als demés grups o persones interessades. Perquè creim que no hi ha obstacles que no sien superables, la Fira del Fang d'aquest poble on tenim l'alegria de viure té un futur esplèndid per endavant millorant-la més de cada vegada.

El poble de Marratxí i especialment els ollers de Pòrtol han de prendre consciència de què la Fira ha esdevingut un dels fets culturals i socials més importants en el nostre terme al llarg de la seva història, i que són dipositaris d'un patrimoni que els hi pertany per dret propi, però no tan sols a ells, sinó també al poble de Mallorca.

Per això creim que la Fira ha de tirar endavant, i lloam i no restam mèrits a l'Ajuntament actual amb el seu batle al front per haver duit a bon fi la iniciativa, però volem dir que no se la pot apropiat cap grup polític. La Fira és del poble, i l'Ajuntament, sia del color que sia, tindrà la responsabilitat de gestionar-la en la mesura de les seves forces i de fer-la possible amb l'ajuda dels ollers i de tots els marratxiners.

Ara que ja ha passat Nadal i les muntanyes blanques de neu ens anuncien un any nou volem expressar el desig fer de què la Fira del Fang continui amb més força que mai. Molts d'anys a tots.

EL CONSELL DE REDACCIO

LA PORTADA D'AQUEST MES

Aquest mes tenim un artista en portada d'aquí prop. Va néixer a Catalunya fa vint-i-nou anys i des de en fa un i mig viu a Santa Eugènia. Es dedica al disseny gràfic i li agrada el dibuix, com patentitza la nostra primera plana. Ens conegürem arran d'una possible publicació gràfica que volen dur a terme devers la seva contrada. I el seu nom, Albert Casas. Mercès mil.

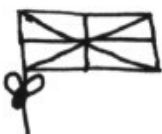
RAMON TURMEDA

(R)

la
mosca
BARRUDA

11 de Setembre
CATALUNYA

Aberri Eguna
EUSKADI

25 de Juliol
GALIZIA

31 de Desembre
MALLORCA

EN MOTIU
DE LA
III FIRA
DEL FANG

LA CERÀMICA TÉ UNA FITA
A CA'N RAFEL XARAMEC

D'un racó de la nau els ulls petits d'aquell animal tot negre de formes imprecises, molt primitives, gairebé arcaïques, modelat en fang i cuit al foc sota terra es clavaren fit a fit en mi en un esguard innocent i amable que em recordà que l'art pastura encara pels camps senzills de mans ingènues i esperit infantil. I el pensament me traslladà als principis del temps.

"Veus aquest animallet? -me digué en Rafel- Totes aquestes figures negres estan fetes amb el mateix procediment que fa més de dos mil anys. Una vegada modelades se tapen de llenya dins un clot i se les pega foc. Quan tornen ben vermelles se les tapa amb terra i és llavors quan agafen aquest color negre. Es un procés per falta d'oxigen, per reducció que se diu, les peces xupen el fum i d'aquesta manera tornen negres. Tot això són "bonecos" i els vaig dur de la olaria de Jose Maria Rodrigues del poble de Ribolhos, de Portugal. Són una meravella i és una pena que aquest homo que les fa, que ja és vellet, no tengui algú que el pugui succeir. Només té un fill i és disminuït psíquic. Tot és per a conservar i no s'ha de de perdre."

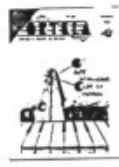
Rafel Antic Servera, més conegut per Rafel Xaramec, és un enamorat de tot lo que sigui ceràmica, creació a partir de l'aigua i del foc, la terra i les mans d'art i d'artesanía. En mig del camp mallorquí, al seu poble d'Algaida, hi guarda una nau plena de peces arreplegades per tot arreu.

Quantes peces, Rafel? "Són 2.166 peces enumerades i fotografiades, perfectament arxivades, i unes altres dues-centes pendents de classificar".

Com has recollit totes aquestes mostres de ceràmica? "Fa dotze o tretze anys que m'hi dedic. No som ceramista ni oller ni gerrer però tenc aquesta curolla arrelada dins mi. Un dia vaig anar a Sa Penya de Pòrtol per comprar cossiols i me vaig entusiasmar amb tot el que vaig veure. De llavors ençà he trescat d'olleria en ollería i de gerrería en gerrería per tal de conservar tot el que pogués. Aquí hi guard peces que ja no se fan, peces fetes a mà del sud del Marroc o de Calanda, n'hi ha també fetes amb torn de mà, de Moveros (Zamora), i teules fetes a la roda, del Sud d'Espanya.

La nau és un museu. Estanteries de siurells, de pastorets de Nadal, de gerres, olles i greixoneres una de cada casta, alfàbies. Hi podem contemplar la ceràmica més primitiva i senzilla -com més senzilla més bella- com els "bonecos" de Ribolhos i les peces del Sud del Marroc, i els plats decorats de Fez, gerres brodades i unes altres amb dibuixos de pedretes ja més complexes, i les extraordinàries figures de Julia Ramalho, Misterio i Ana Baraça de Portugal.

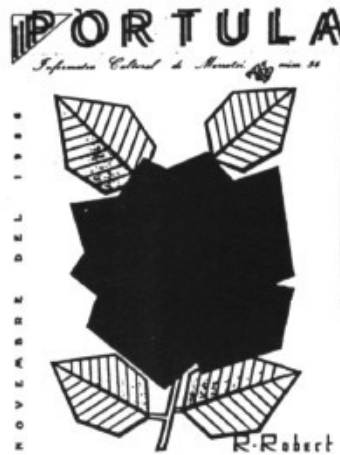
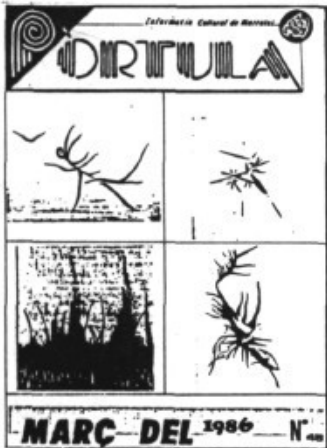

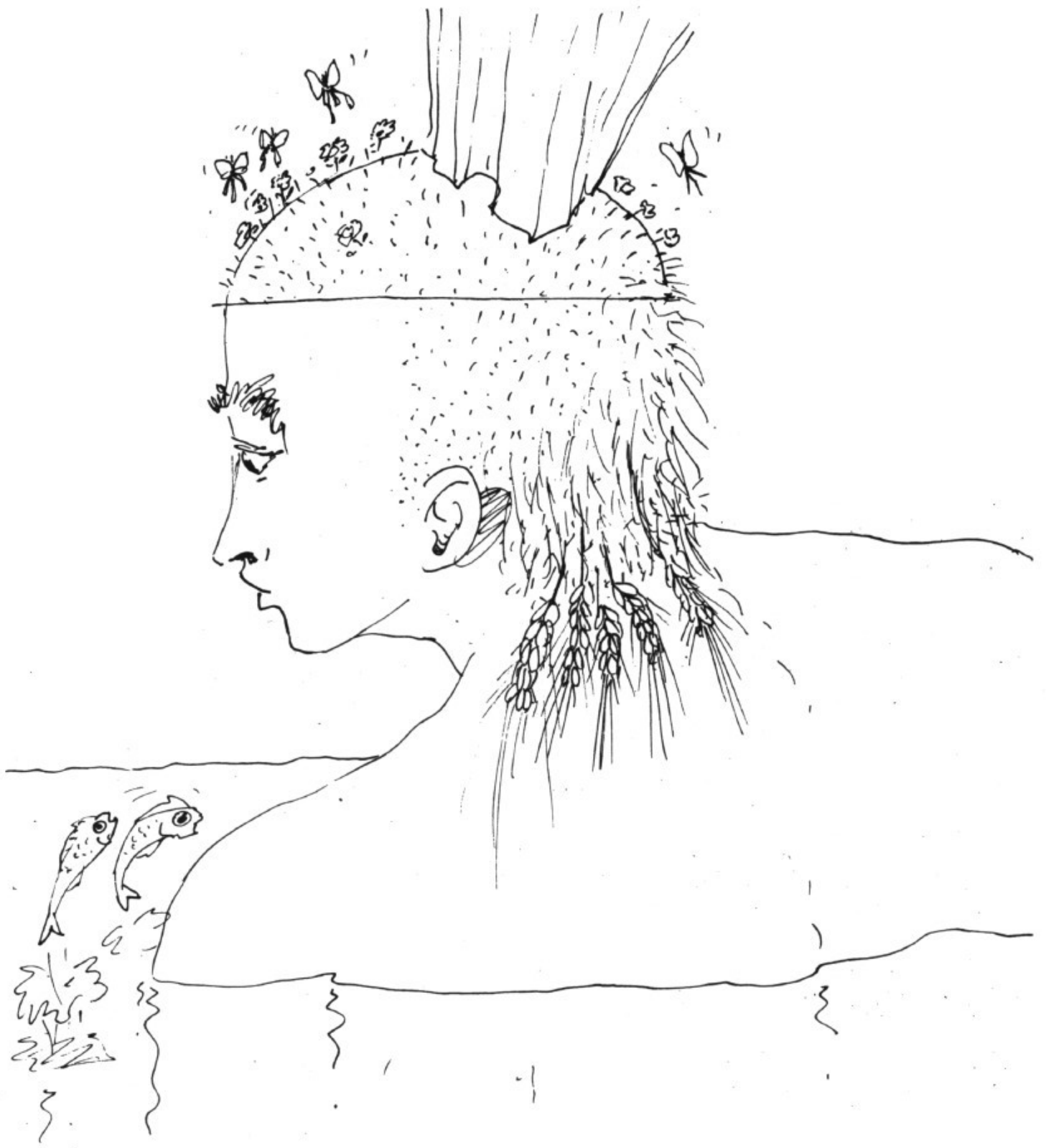

I N D E X 1 9 8 6

INDEX
1986

INDEX D'AUTORS

AGUILO, Cosme
Sobre els noms d'alguns núvols a Santanyí, 62

AGUILO i BORDOY, Agustí
Eaktay-Ahn, 168-169

AGUILO i PALLICER, Miquel
Dibuixos-còmics, 9,28,185,209
Portada nº 50 (maig-juny), 89

ALUMNES DE LA SALLE
Mans i fang: Marratxí, la capital del fang, 12

AMENGUAL i BESTARD, Pere
Bartomeu Rigo, 10-11
Al pi més alt i més bell que hi havia al poble (poema), 49
La medicina també canvia (Sion Puigserver), 56-57
Teresa Matas, 117

El poble de les olles, la ciutat de la pua i el pebre, 128-129
Metles, garroves, olives...,236-237
El Sàhara: la màgia del desert, 274-275

AQUELL QUE ESTAVA AMB TU/aquell que va estar sovint amb ell.

A l'estimat Mirando sense massa malícia, 29
De grollers, sovint n'han de venir de raça, 46

ARCE, F. J.
La llum, ara (poema), 217
Al mirall, ahir (poema), 231

ASSOCIACIO DE PREMSA FORANA
III Premis periodístics, 17
El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, 55
IV Premis periodístics, 276

BALLESTER, Cándido
Portada nº 51 (juliol-agost), 173

BALLESTER, Mª Isabel
Portada nº 46 (gener), 1

BALUTXO, En
Corresponsalia Metropolitana, 13,35

BARCELO, Nicolau
Sobre premsa, breument, 147

BARRADO, Manuel
Dibuix, 170

BESTARD i MAS, Andreu
Els Torrella i els Olesses, posseïdors de la cavalleria de Santa Maria del Camí, 140-141

BIBILONI, Baltasar
Murmuri (cànon), 93

BIBILONI, Gabriel
El II Congrés a les Illes Balears,64

BONA PAU (Montuïri)
Carta, 99

BORDOY, Pep
L'odre, 84

BOSCH i AUBA, Miquel
Quatre de fresques, secció fixa Referèndum OTAN, 47
Adéu a Sor Angela, 232-233
Bernadí Homar es confessa,270-271

BOSCH i ROCA, Guillem
Notícies, 5
Setmana cultural al "Costa i Llobera", 73
Viatge d'estudis a Andalusia del Col.legi "Costa i Llobera", 178
Trobada de la Premsa Forana a Muro, 268

BUSQUETS, Xisco
Marratxiners, "panessillos", forasters i estrangers, 115

CALAFAT, Bernat
Cançons i gloses de sa vermada,239

CAMACHO, Domingo
Portada nº 49 (abril), 69

CANYELLES i OLIVER,Antoni
Macià Duran, què fàcil és volar!
6-7

Tomeu Català, què dur és el camp!, 26-27
Antoni Canyelles: Birdy!, 50-51
Misèries humanes, 60, 82
Joan "Roca", la paciència del director, 110-111
Tomeu Amengual, fang, 180-182
Pep Juan,"avesat a guanyar",206-207
Fedra al Teatre Principal, 235
Ivoné, 259
Quién teme a Virginia Wolf?,259
Comentaris teatrals, 279

CAPO i JUAN, Josep
Relacions Santa Maria-Pòrtol, 123

CARBONELL, Xavier
Una carassa a l'orgue de la catedral de Mallorca, 162-163

CARMINA BURANA
¿Li faries una mamada al batle Ramon, Elionor Taboada?, 15
Biel, matxot!, 35-36

CATALA, Tomeu
Es camp d'avui, 75

CLOQUELL, Jordi
Sa cova de ses bruixes i es gorg des bec d'oca, 8
De Carcs collers a Motcaire, 31
Travessant es Teix, 52
Es puig de ses vinyes, 116
Sa Rateta, 178
Sa cova de cal peso, 208
Puig Caragol, 226
Puig Tomir, 250
El Puig de Massanella, 272

CLUB D'ESCACS
Escacs a Marratxí, 100

COANEGRA (Sta Maria)
Carta, 99

COLL, Tomeu
A la Comissió portolana(gloses),222

COMISSIO CULTURAL
Diccionari de polítics local, 227

COMISSIO DE GLOSADORS DE PORTOL

Mots de convit, 2
A Gabriel Pieres, 2
A Mirando, sense mal de ventre,22
A mestre Vallori, 46
A mestre Pep Vallori, 70
Al 50 de Pòrtula, 90
A Rafel Estarells, 103
A Pep Vallori, 174
A Pere Gil, 202
A Gabriel Pieres, 202
A Rafel Ferrer, 222
A Pep Vallori, 230
A Pere Gil, 246
Al campió de tiradors, 266
A n'Antònia Rebassa, 266

COMPANY i FLORIT, Joan
Normalització musical a Mallorca, 161

CRESPI, Rafel
Crida a la Solidaritat, 122

CRIDA, La
Otan NO (comunicat), 34

DEIA, Joan
Paisatge mallorquí amb figura, 137

DOLS, Colau
Lluís Llach, un exemple, 167

DOMINGUEZ, Andrés
Palabra (poema), 90

DURAN i COLI, Llorenç M^a
Escrits de presó, 152-153

ESTELRICH i MASSUTI, Pere
Mª A. Munar: del Palau de la Mú-
sica a Palau Reial, 16-17
Sobre un centre de documentació
musical, 85
Perloia, 165
Música a la part forana, 197
L'altra "Consagració de la Prima-
vera", 241
Música vista, 261, 280

Id/ Biel Massot i Muntaner
Rere les passes de Bach. Introduc-
ció, 18-19
Eisenach, 40-43
Ohrdruf, 66-67
Arnstadt, 86-87
Mühlhausen, 171
Weimar, 198-199
Cothen, 218-219
Leipzig, 242-243
Luther, 262
Haendel, 263
Liszt, 282
Wagner, 283

FERRER i SANXO, Rafel
Els cinc tons de la vida, 166
Quaderns apassionats d'estiu, 188
189, 212-214

FIOL i BESTARD, Gabriel
Els materials de construcció, 124

FONT i VILLALONGA, M.A.
Color de primavera, 106-109
Cal que neixin flors a cada ins-
tant, 228-229

GAFAROT, Carme
Portada n° 48 (març), 45
Perdó, no l'havia vist (dibuix), 172

GELABERT, Antoni
Somniant, 260

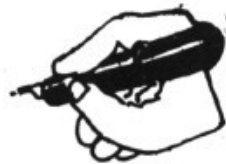
GUASP, Joan
Amb el "Médico de su honra" ha
començat la temporada teatral
a Palma, 235

JAI DE SA BARRACA, Es
Democràtics o embrutadors de pa-
rets, 77

JANER MANILA, Gabriel
De l'amor i el foc, 155

JANER MORLA, Jaume
Des de Menorca, 179
Cinc anys de Pòrtula, 266

JASSO GARAU, Vicenç/ Ca-
terina Torrents Vallori
Marratxí, Sant Marçal i els ollers
a les rondalles mallorquines, 134

JOANET A. L'ONSO
Mallorquins o madri-mallorquines?
205
Els danesos han escrit en català,
231
En parlar de mi no ric, o el caste-
llà llengua de segona, 253

LLABRES, Tomeu
Entrevista amb "l'amo" de la cul-
tura local, 101

LLADO, Miquela
La cultura popular, què és, què era
què serà, 133

LLADO i OLIVER, Pau
Foguerons de Sant Antoni a Sa
Pobla, 31
Escenari, 80
Grup teatral Mitjorn de Sa Caba-
neta, 113
El teatre de costums, 278

LLADO i RIBAS, Joan Miquel
Portada n° 47 (febrer), 21

LLADO i RIBAS, Marita
Es Pont d'Inca, 226
Festes del Patró des Pont d'Inca;
Esports, 249
Premi per a un marratxiner, 269

LLADO i RIBAS, Miquel A.
Els reis al Pont d'Inca, 23
Per la pau, Otan no, 54

LLINAS, Xisco
Fora Vila, 7,49,74,98

MARTIN de la TORRE, Pau
Visions d'un present boirós, 143

MASSOT i CAPO, Guillem
Llorenç Mª Duran en el record,
78-79
Don Pep Verd i Sastre, un metge
exemplar, 186-187

MASSOT i MUNTANER, Biel
Agenda Musical, 20,44
Què són els Solistes de Mallorca?
38-39
Mo(l)t personal, 53,132
Carme Gafarot, 55
Miquel Aguiló, 95
Càndido Ballester, 185
L'home encara pensa! (en poques
paraules), 191
Cristòfol Tries, 209
Emili Miserachs, 231
Un poc de tot, 234,256
Robert Robert, 253
Mosaic Musical, 261
Joan Roca i Fuster, 273
Entre dues estacions, 281

Id/ Pere Estelrich i Massutí
Rere les passes de Bach. Introduc-
ció, 18-19
Eisenach, 40-43
Ohrdruf, 66-67
Arnstadt, 86-87
Mühlhausen, 171
Weimar, 198-199
Cothen, 218-219
Leipzig, 242-243
Luther, 262
Haendel, 263
Liszt, 282
Wagner, 283

MASSOT i MUNTANER, Josep
Els estudis sobre la nostra llengua
a l'estranger, 32
L'Associació internacional de llen-
gua i literatura catalanes, 63
Escrits de presó de Llorenç M^a
Duran, 152-153
La Guerra Civil, 50 anys després,
195

MATAS, Joana M^a
La nostra coral, 65
Joana Rebassa, una glosadora des-
coneguda del Pla de na Tesa, 125
Notícies estiuenques del Pla de
na Tesa, 203-204
Passat i present d'un poble, 225
Es Pla de na Tesa, 248
Augment de veïns i de cases no-
ves, 269

MEADOWS, Patrick
L'autosubvenció de concerts, 164

MENET JOVE, En
Som i serem (gloses), 46

MESQUIDA, Rafel
Poble i Ciutat, 120

MESTRE i CASADO, Jordi
Dibuix, 94

MISERACHS FOLCH, Emili
Portada n° 53 (octubre), 221

MOREY, Pere
L'home de Marrakesh, 121

MORRO i MARCE, Mateu
Arquitectura popular, 135

MULET, Miquel
La llengua no té ossos, però..., 59

MUT i SUREDA, Miquel
En Joan Carboner (rondalles en
còmic) 118-119, 192, 216, 238
Un "trui" que agrada, 160
El Príncep Corb (rond.còmic), 252

NEODINA
Mirant la paret (poema), 75

OLIVER, Antoni
Ramon Llull, l'Art i la informàtica, 157

PARETS i SERRA, Joan
Pòrtula i la Música, 159

PASCUAL i NADAL, Antoni
L'ordenador a l'escola, 146
Les panoràmiques d'Herbert Heinrich, 177
La Fedra espanyola d'E.Hernández, 258

PAYERAS i CAPO, Damià
Els nostres balls populars, 193-194

PERE GIL
Així és la vida, 2
Emigració, 29
A Na Maria Victòria, 46
Es Consolat des Sollerics, 105
El glosador agermanat, 144
S'agrupació de glosadors de Balears, 179
Me vols dur un siurell?, 202
A la Comissió Portolana, 230
Marratxí, 246
A sa comissió portolana de glosadors, 266

PONS, M^a del Mar
Passatemp, 114

PONS, Miquel
Bernat Vidal "del tramvia a l'Auditori", 154

PONT, Guillem
Festes i costums, 210-211

PORTULA, Un
A la "comissió portolana", 2
Al 50 de Pòrtula (gloses), 90

QUETGLAS, Damià
Marratxí/Poble de pobles prop de Ciutat, 254

RAMON TURMEDA
Europa Trade Mark, 36
Assignatura pendent, 61
Per on passa el nostre futur econòmic?, 148-149
La mosca barruda, 191,207,234, 253,273
Televisió a totes hores, 196
L'encontre, 215
El català i la Universitat de València, 280

REDACCIO, La
Avui és notícia, secc.fixa
Exposició de quadres d'Antoni Canyelles, 3
El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, 15
Mª Isabel Ballester, 20
Joan Miquel Lladó, 30
Un congrés popular, 30

Per què no en la nostra llengua?
30,95,209
Notícies II Congrés Internac., 33
Una ocasió perduda, 55
Els dissabtes, un sol metge a Marratxí, 71
Obert expedient al bus de Pòrtol,71
Els organismes públics a Marratxí, 77
Domingo Camacho, 77
Notícies II Congrés Internac., 83
Resposta al regidor de la inexistent cultura de Marratxí, 95
Del 0 al 50. L'evolució de Pòrtula a través de les portades més significatives, 130-131
Homenatge mestre Martí Serra,175
1ª trobada de glosadors balears,175
Ben Fet!, 185,209,231
Els veïnats de Sargento Provisional han posat recurs contra l'Ajuntament, 223
Testimonis cristians de Jehovà, 251
L'impacte de l'aphter-pet, 255
Bernadí Homar, 267
Cinc anys de Pòrtula, 273
Nova emissió musical, 276

ROBERT, Robert
Portada n° 54 (novembre), 245

ROCA, Sebastià
L'any europeu de la Música a l'Auditori, 39

ROCA i FUSTER, Joan
Portada n° 55 (desembre), 265

ROIG, Rafael
Som o no som (gloses), 22
Contesta al menet jove (gloses),70

ROMAGOSA i HUGUET,
Montserrat
Les nostres festes, 136

ROSSELLO, Ramon
Notes històriques de Marratxí, 37,139

RUIZ i GALMES, Frederic X.
Carta als reis, 9
Saeta, 58
Qüestió d'imaginació, 142

RULLAN, Joan
Desembocadura del Torrent de Parells, 156

RULLAN, Maties
Oliveres de Caimari (dibuix), 145

SASTRE, Vicenç
Luxe contra misèria, 81
Vida, individualitat, Art, 151
Llibertat (dibuix), 191

SBERT, Miquel
Mestre Antoni "Lleó" en la memòria del poble, 27-28

SEGUI i TROBAT, Gabriel
El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, 158

TOMEU DE SA CABANA,
Davant les eleccions, 251,271

TORELLO, Magdalena
Ha començat la carrera docent,241

TORRENTS VALLORI, Caterina/Vicenç Jasso Garau
Marratxí, St. Marçal i els ollers a les rondaies mallorquines,134

TOUS, Margalida
Notícies, 5

TRIES i GUARDIOLA, Cristòf.
Portada n° 52 (setembre), 201
Dibuix, 172

TRIES i SERRA, Cristòfor
Informació i lectura, 112

VEINATS del carrer Sto Prov.
Carta al Batle, 76

VICH i MARTORELL, Gabriel Angel
Desgràcia televisiva, 14
TVE, una altra vegada, 37
Correus, 59
Es aquest un preu just per a la joventut?, 61
S'allarga el dia, 76
Mn. Joan Vich i Salom, 150
A la fi!, 190
Durant el mes passat, 215,223, 247,267
Cremavides, 217
Reflexions, 240
Ciutat impossible, 257
Cinc anys, 276
Transformacions nadalenques, 277

VOX POPULI
Sant Marçal, sol, gloses, es Tord i altres herbes, 183

XESPIR, Guillem
El meravellós teatre mallorquí i els diferents mètodes per a que continuï essent meravellós, 138

XIM D'AIXA
Bimbolles, 20,
Perfil de "jo mateix", 126-127
Fustanel·la, 247
Partenon, 277

INDEX DE MATERIES

CREACIO

Bimbolles, 20, 185
Al pi més alt i més bell que hi havia al poble (poema), 49
Mirant la paret (poema), 75
Palabra (poema), 90
Murmuri (cànon), 93
Escrits de presó, 152-153
La llum, ara (poema), 217
Al mirall, ahir (poema), 231
Embosta de baleigs, 247
Somniant, 260
Partenon, 277

CULTURA POPULAR

Mans i fang: Marratxí, la capital del fang, 12
Els Reis al Pont d'Inca, 23
Mestre Antoni Lleó en la memòria del poble, 27-28
Foguerons de Sant Antoni a Sa Pobla, 31
Sobre els noms d'alguns núvols a Santanyi, 62
L'Odre, 84
Els materials de construcció, 124
El poble de les olles, la ciutat de la Pua i el pebre, 128-129
La cultura popular, què és? què ha estat? que serà?, 133
Marratxí, Sant Marçal i els ollers a les rondalles mallorquines, 134
Arquitectura popular, 135
Les nostres festes, 136
Tomeu Amengual, fang, 180-182
En Joan Carboner, 118-119, 192, 216, 238
Els nostres balls populars, 193-194
Festes i costums, 210-211
Metles, garroves, olives..., 236-237
Cançons i gloses de sa vermada, 239
El Príncep Corb, 252
Joana Rebassa, una glosadora desconeguda del Pla de na Tesa, 125

Vegeu també: gloses

DIBUIXOS

Portada, secció fixa
Dibuixos-còmics, 9, 28, 185, 209
Dibuixos, 94, 170, 172
Oliveres de Caimari, 145
Desembocadura del Torrent de Parells, 156
Llibertat, 191
En Joan Carboner, 118-119, 192, 216, 238
Paisatge mallorquí amb figura, 137
La mosca barruda, 191, 207, 234, 253, 273
El Príncep Corb, 252

ENTREVISTES

Macià Duran, què fàcil és volar, 6-7
Bartomeu Rigo, 10-11
Mª Antònia Munar: del Palau de la Música a Palau Reial, 1, 16-17
Tomeu Català, què dur és el camp! 26-27
Antoni Canyelles, Birdy!, 50-51
La Medicina també canvia: Sion Puigserver, 56-57
Entrevista amb "l'amo" de la Cultura local, 101
Joan "Roca", la paciència del director, 110-111
Teresa Matas, 117
Tomeu Amengual, fang, 180-182
Pep Juan, "avesat a guanyar", 206-207
Bernadí Homar es confessa, 270-271
El Sahara: la màgia del desert, 274-275

EXCURSIONS

Sa cova de ses Bruixes i es gorg des Bec d'Oca, 8
De Carcs collers a Motcaire, 31
Travessant es Teix, 52
Es Puig de ses Vinyes, 116
Les panoràmiques d'Herbert Heinrich, 177
Sa Rateta, 178
Sa cova de ca'l Peso, 208
Es Puig Caragol, 226
Es Puig Tomir, 250
Es Puig de Massanella, 272

GLOSES

Mots avenguts, secció fixa
Així és la vida, 2
Mots de convit, 2
A G. Pieres, 2
A la Comissió Portolana, 2
A Mirando, sense mal de ventre, 22
Som o no som, 22
Mestre Antoni Lleó en la memòria del polbe, 27-28
Emigració, 29
A l'estimat Mirando, sense massa malícia, 29
Som i serem, 46
A na Maria Victòria, 46
De grollers sovint n'han de venir de raça, 46
A Mestre Vallori, 46
Contesta al menet jove, 70
A Mestre Pep Vallori, 70
Al 50 de Pòrtula, 90
A Rafel Estarellas, 103
Es consolat des sollerics, 105
Joana Rebassa, una glosadora desconeguda del Pla de na Tesa, 125
El glosador agermanat, 144
A Pep Vallori, 174
Homenatge a Martí Serra. Primera trobada de glosadors balears, 175
S'agrupació de glosadors de Balears, 179

Des de Menorca, 179
Me vols dur un siurell?, 202
A Pere Gil, 202
A Gabriel Pieres, 202
A la Comissió Portolana, 222
A Rafel Ferrer, 222
A la Comissió Portolana, 230
A Pep Vallori, 230
Cançons i gloses de sa vermada, 239
Marratxí, 246
A Pere Gil, 246
A Sa Comissió Portolana de glosadors, 266
Al campió de tiradors, 266
A N'Antònia Rebassa, 266
5 anys de Pòrtula, 266

HISTORIA

Notes històriques de Marratxí, 37, 139
Llorenç Mª Duran en el record... 78-79
L'home de Marrakesh, 121
Relacions Santa Maria/Pòrtol, 123
Els Torrella i els Oleses, posseïdors de la cavalleria de Santa Maria del Camí, 140-141
El glosador agermanat, 144
Mn. Joan Vich i Salom, 150
Escrits de presó de Llorenç Mª Duran, 152-153
Ramon Llull, l'Art i la Informàtica, 157
D. Pep Verd i Sastre, un metge exemplar, 186-187
La guerra civil, 50 anys després, 195
Passat i present d'un poble (Es Pla de na Tesa), 225
Marratxí (poble de pobles prop de Ciutat), 254

INFORMATIUS

Avui és notícia, secció fixa
Quatre de fresques, secció fixa
Club de basquet del Pla de na Tesa, 5
Referendum OTAN, 47
Els dissabtes, un sol metge a Marratxí, 71
Obert expedient al bus de Pòrtol, 71
Setmana cultural al "Costa i Llobera", 73
Escacs a Marratxí, 100
Viatge d'estudis a Andalusia del Col·legi "Costa i Llobera", 178
Notícies estiuènques del Pla de na Tesa, 203-204
Els veïnats de "Sargento Provisional" han posat recurs contra l'Ajuntament, 223
Durant el mes passat, 215, 223, 247, 267
Adéu a Sor Angela, 232, 233
Es Pont d'Inca, 226
Es Pla de na Tesa, 248
Festes del Patró des Pont d'Inca. Esports, 249
Trobada de la Premsa Forana a Muro, 268

Augment de veïnats i de cases
noves al Pla de na Tesa, 269
Premi per a un marratxiner, 269

LLENGUA

Desgràcia televisiva, 14
II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, 15
Un Congrés popular, 30
Per què no en la nostra llengua?, 30, 95, 209
Els estudis sobre la nostra llengua a l'estranger, 32
Notícies del II Congrés, 33
TVE, una altra vegada, 37
Som i serem, 46
El II Congrés, 55
Assignatura pendent, 61
L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, 63
El II Congrés a les Illes Balears, 64
Notícies II Congrés, 83
Jaime Serra, 95
Crida a la Solidaritat, 122
Bernat Vidal, "del Tramvia a l'Auditori", 154
El II Congrés Int. de la LL.C., 158
Lluís Llach, un exemple, 167
Ben fet!, 185, 209, 231
Mallorquins o madri-mallorquines?, 205
Els danesos han escrit en català, 231
Reflexions, 240
En parlar de mi no ric o el castellà llengua de segona, 253
El Català i la Universitat de València, 280

MUSICA

Mª Antònia Munar: del Palau de la Música a Palau Reial, 1, 16-17
Rere les passes de Bach. Introducció, 18-19
Agenda Musical, 20, 44
Què són els Solistes de Mallorca, 38
L'any Europeu de la Música a l'Auditori, 39
Eisenach, 40-43
La nostra Coral, 65
Ohrdruf, 66-67
El Bach de Karl Geiringer, 67
Sobre un Centre de Documentació musical, 85
El Bach d'Adolfo Salazar, 87
Murmuri (cànon), 93
Pòrtula i la Música, 159
Un "trui" que agrada, 160
L'autosubvenció de concerts, 164
Normalització musical a Mallorca, 161
Una carassa a l'orgue de la Catedral de Mallorca, 162-163
Perlòia, 165
Els cinc tons de la vida, 166
Lluís Llach, un exemple, 167
Eaktay-Ahn, 168-169
Arnstadt, 86-87
Mühlhausen, 171

Música a la Part Forana, 197
Weimar, 198-199
Cothen, 218-219
L'altra "Consagració de la Primavera", 241
Leipzig, 242-243
L'impacte de "l'aphter pet", 255
Mosaic Musical, 261
Música vista, 261, 280
Luther, 262
Haendel, 263
Nova emissió musical, 276
Entre dues estacions, 281
Liszt, 282
Wagner, 283

NATURA

Foravila, 7, 49, 74, 98
Al Pi més alt i més bell que hi havia al poble, 49
Color de primavera, 106-109
Cal que neixin flors a cada instant, 228-229

OPINIO

Carta als Reis, 9
¿Li faries una mamada al batle Ramon, Elionor Taboada?, 15
Biel, matxot!, 35-36
Europa Trade Mark, 36
Mo(l)t personal, 53, 132
Per la Pau, Otan no, 54
Saeta, 58
La llengua no té ossos, però..., 59
Correus, 59
Misèries humanes, 60, 82
Es camp d'avui, 75
S'allarga el dia, 76
¿Democràtics o embrutadors de parets?, 77
Luxe contra misèria, 81
Informació i lectura, 112
Marratxiners, "panessillos", forasters i estrangers, 115
Poble i Ciutat, 120
Qüestió d'imaginació, 142
Visions d'un present boirós, 143
¿Per on passa el nostre futur econòmic?, 148-149
Vida, individualitat, Art, 151
Quaderns apassionats d'estiu, 188-189, 212-214
A la fi!, 190
L'home, encara pensa!, 191
Televisió a totes hores, 196
L'Encontre, 215
Cremavides, 217
Ciutat impossible, 257
5 anys, 276
Transformacions nadalenesques, 277
¿Es aquest un preu just per a la joventut?, 61

POLITICA MUNICIPAL

Carta al Batle, 76
Els organismes públics a Marratxí, 77
Resposta al regidor de la inexistent Cultura de Marratxí, 95
Entrevista amb "l'amo" de la Cultura local, 101
Diccionari de política local, 227
Davant les eleccions, 251, 271
Bernadí Homar, 267
Bernadí Homar es confessa, 270-271

TEATRE

Escenari, 80
Joan "Roca", la paciència del director, 110-111
Grup Teatral Mitjorn de Sa Cabaneta, 113
El meravellós teatre mallorquí i els diferents mètodes per a que continui essent meravellós, 138
Amb "El Médico de su honra" ha començat la temporada teatral, 235
Fedra al Teatre Principal, 235
La Fedra espanyola d'E. Hernández, 258
Ivoné, 259
¿Quien teme a Virginia Woolf?, 259
El teatre de costums, 278
Comentaris teatrals, 279

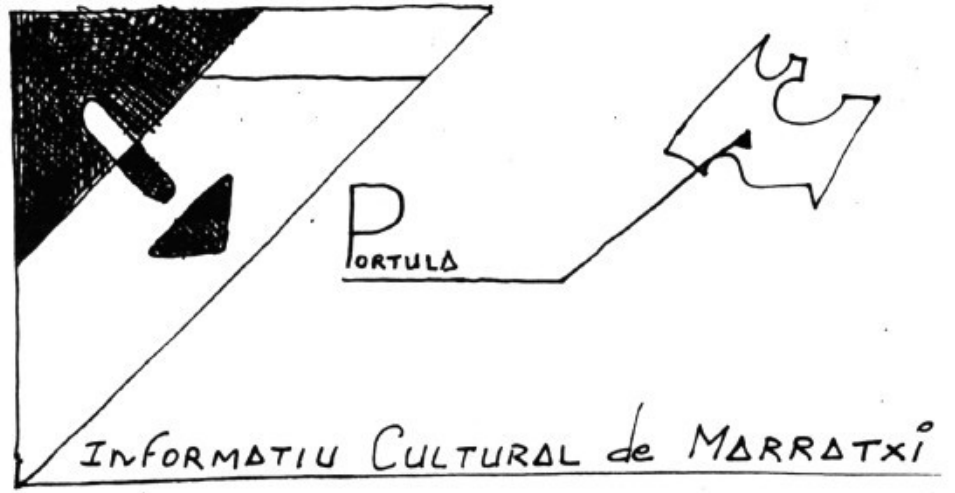
V A R I A

Port-Hola. Lectures per al Roca-House, 8, 52, 80
Corresponsalia Metropolitana, 13, 35
Pasionaria, 14
III Premis periodístics Premsa Forana, 17
La Portada d'aquest mes. Sèrie: Artistes en portada, secció fixa
Als responsables de l'empresa de transport de Marratxí (carta), 29
La Crida (comunicat), 34
Una ocasió perduda, 55
Carta de Coanegra, 99
Carta de Bona Pau, 99
Passatemps, 114
Perfil de "Jo mateix", 126-127
Del 0 al 50, 130-131
L'ordenador a l'escola, 146
Sobre premsa breument, 147
De l'amor i el foc, 155
Sant Marçal, sol, gloses, es Tord i altres herbes, 183
Correu, 184
Un poc de tot, 234, 256
Ha començat la carrera docent, 241
Testimonis cristians de Jehová, 251
Cinc anys de Pòrtula, 273
IV Premis periodístics Premsa Forana, 276

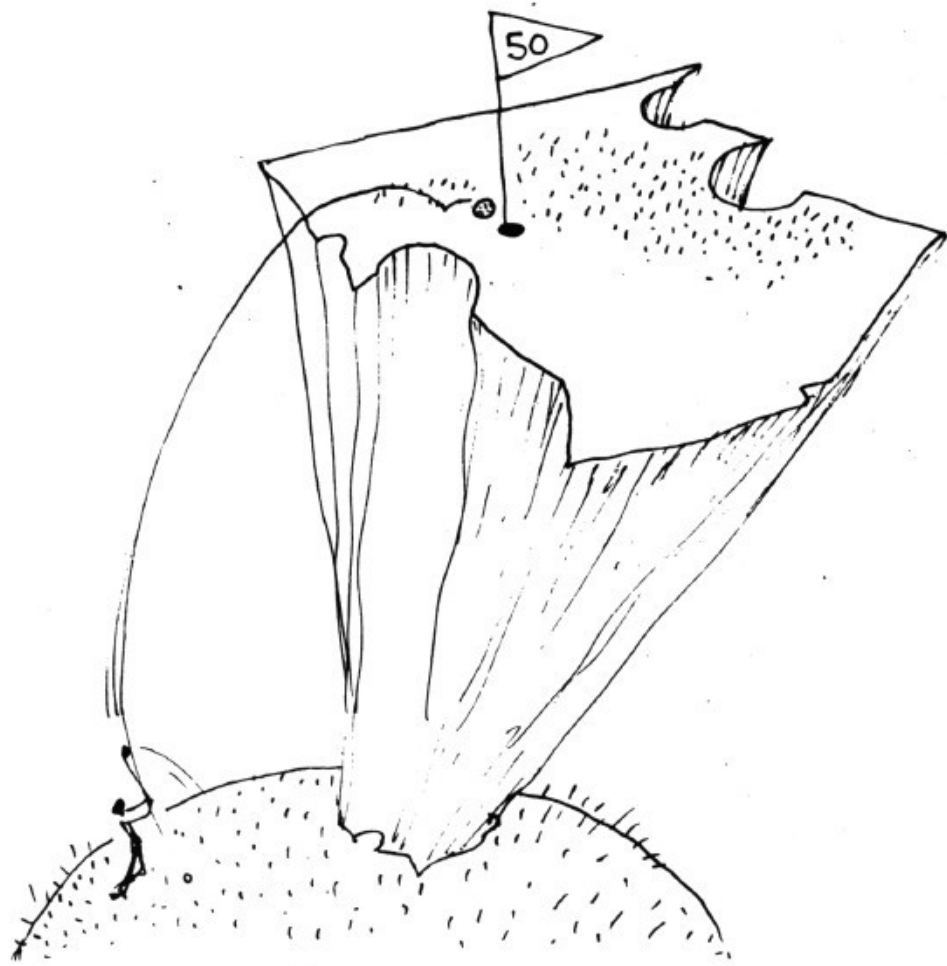

Portafoli improvisat per la entrega de material "Portula N°50"

~~11 Julio 86~~

INFORMATIU CULTURAL de MARRATXI

"He estat tres vegades al Marroc i dues a Portugal, he trescat tot Mallorca i no se poden dir les vegades que he anat a la Península perquè no les he comptades. Te podria anomenar molts de poblets on he estat des de Faro i Llamas de Mouro (Astúries) fins al Sud del Marroc (Safi, Quetama, Fez, poblets dels Atles) passant per la Bisbal (Catalunya), País Valencià i Portugal (Fazamoès, Agrelo, Vilaseca, Nisa...)"

D'Itàlia i de Grècia i de d'allà cap a l'Orient no tens res? "No. Aquests països no caben dins les meves possibilitats. Es molt car viatjar i recollir les peces que interessin. Ara em toca estalviar una mica i ja ho veurem més envant."

Vols dir que has anat a cercar tot això només pel teu compte? "Així és. Tots els dispendis han sortit de la meua butxaca, però n'estic satisfet d'haver fet aquesta feina i si puc la continuaré."

En Rafel Xaramec és ben conegut a les oleries i gerrerries de tot Mallorca i l'any passat feu una xerrada sobre distints aspectes de la ceràmica a la Fira del Fang a Marratxí.

"Et diré que consider molt positiva aquesta fira. Es collonuda, lo millor que es fa dins Mallorca. Però trob que s'hauria d'aprendre més. La gent veu i no sap què veu i després compra i res més. La gent hauria d'aprendre a la fira qualche cosa. Se li hauria de donar un caire més didàctic. La fira ha de tenir, tal com es fa ara, un lloc per a exposar, però separant, per exemple, peces purament tradicionals i populars de les més modernes que se van creant cada any i d'altres formes per tal de captar millor tot lo que se veu, sobre tot els nins i estudiants. Estan molt bé les demostracions que se van en viu, però crec que d'aquesta manera s'amilloraria. El catàleg mateix que se publica cada any hauria de dividir-se en apartats. Jo entenc que no se pot posar al mateix nivell una gerra mallorquina i una sopera, per exemple, una alfàbia o una gerreta brodada i un cubeter. Una cosa és lo genuf mallorquí i una altra peces copiades d'altres llocs, més modernes i no tan populars."

"Pens que també seria interessant dedicar cada any un espai monogràfic a una ceràmica determinada. Aquests anys s'ha intentat amb peces del museu de Mallorca i amb la col·lecció particular de Pere Morey, però crec que aquest aspecte és perfectament millorable, aprofitant la bona voluntat dels col·leccionistes."

S'ha de vendre a la Fira? "Sí, perquè la gent vol comprar i és una conseqüència lògica de tota mostra, però s'ha de tenir ben en compte que no és lo més important i que han d'estar ben separats els llocs que sien de venda dels de l'exposició i mostres monogràfiques."

Què te semblen aquestes formes noves que surten cada any? "Crec que no és dolent, sinó que és natural i crec que és bo, encara que en principi les animi un esperit purament comercial. La ceràmica ha de caminar de cap endavant i s'ha de renovar. No se pot quedar estancada perquè moriria. Què hi ha coses que no t'agraden? Completament d'acord, però el públic triarà i el roder farà lo que el públic vol, i aquesta és la manera de què la ceràmica subsisteixi no tan sols com element de decoració sinó

també com esturment útil de cada dia."

"Mira, aquesta figureta és un siurellet d'Ayacucho, del Perú. Joguines qua amb una mica d'imaginació se poden anomenar siurells se n'han fetes des que s'inventà la ceràmica i n'hi ha per tot el món..."

I en Rafel segueix xerrant i contant amb emoció coses dels seus viatges i de les peces de fang que fa formen part de la seva vida a la nau que té ancorada en mig de terra mallorquina, carregada fins a dalt, a punt de salpar. Bon any, Rafel, i que la lluna blanca il·lumini les teves nits.

PERE J. AMENGUAL i BESTARD
desembre 1985

Molt Personal

Estic amb la idea que els qui no vagin de mi, aquest mes en passaran un fum. Però és que no puc fer massa coses per evitar-ho. Aquesta vegada ha vingut així, he tengut oportunitat i lloc per escriure; altres vegades hi ha qualche factor que no ho permet.

Estic escoltant la Broma Musical de Wolfgang Amadeus i la sensació que me produeixen les notes desafinades que hi col·locà sàviament és la mateixa que sent davant tot el còmput d'atacs que està rebent la nostra llengua d'un temps cap aquí. Encara és millor gaudir Mozart, per molt dissonant que resulti, ben cert.

Ja sabeu lo dels municipis de Catalunya? I lo del col·legi tarraconí privat d'ensenyar en català? No té nom. Com més va més es patentitza l'aversion que els socio-centralistas a tot allò que no sigui espanyol. Està clar que volen formar una cultura uniforme, centralitzada i castellanista; però lo greu és que per aconseguir-ho no dubten de capolar pobles, drets i sentiments en base a una pretesa igualtat constitucional. Sí, la qüestió ha de ser igualitària quan afecta a la llengua espanyola, però no quan ho fa a les altres; l'avantatge sempre està del mateix costat. Ens estan trepitant de mala manera. No únicament no els importam res sinó que, a més, ens volen fer saber i procuren que quedi ben clara la seva postura remarcant-ho dia a dia amb els greus, greujosos i humiliants fets. Serà possible que només ens quedi l'amargor de la impotència?

I de l'Estat, al País; i del País, al poble. Per tot arreu hi ha testimonis de deixadesa i incongruència patents: des del govern al municipi practiquen una política lingüística de paper banyat. Signen lleis i s'adhereixen a campanyes; però a l'hora de la veritat, res; en les coses de cada dia, en tot allò normal la llengua segueix sens ser-ho. Díficil situació.

Tenim el cas de Marratxí com a més a prop. Ja li feim el màneg als quatre anys de govern municipal i les coses estan, si fa no fa, com abans. Un parell de carrers -i el "Major", mal canviat, ho repetesc- amb canvi real; més del setanta-cinc per cent, en canvi, amb noms ja històrics o incorrectes. Tota la burocràcia, en castellà i no sembla que hi hagi intenció de rectificar...

Es una història de mai no acabar. La deix, per avui, fart.

Pas a una altra cosa. Fira de Fang. Per un parell de motius. Vull dir que com a membre de Pòrtula he signat, juntament amb els altres, l'Editorial, però a nivell particular consider que enguany no ha estat com els altres anys. En lloc d'anar envaït hem anat en una sèrie de punts: local, distribució, i secció monogràfica. Estic molt d'acord amb les declaracions que Rafel Xaramec fa a les planes centrals referides a les opcions de millora. Marratxí necessita aquesta Fira i és tasca de tots fer-la anar envant.

Un altre motiu: el catàleg. Me va saber molt de greu quan vaig veure que havien fet una sèrie de modificacions en el catàleg-86 sense haver consultat per res els autors. I pitjor va ser quan me'n vaig

tèmer que havien omès l'autoria. Per la part que me toca vull fer constar que si vaig col·laborar en la realització d'aquell catàleg no va ser perquè llavors s'ho apropiàs l'Ajuntament com a cosa seva.

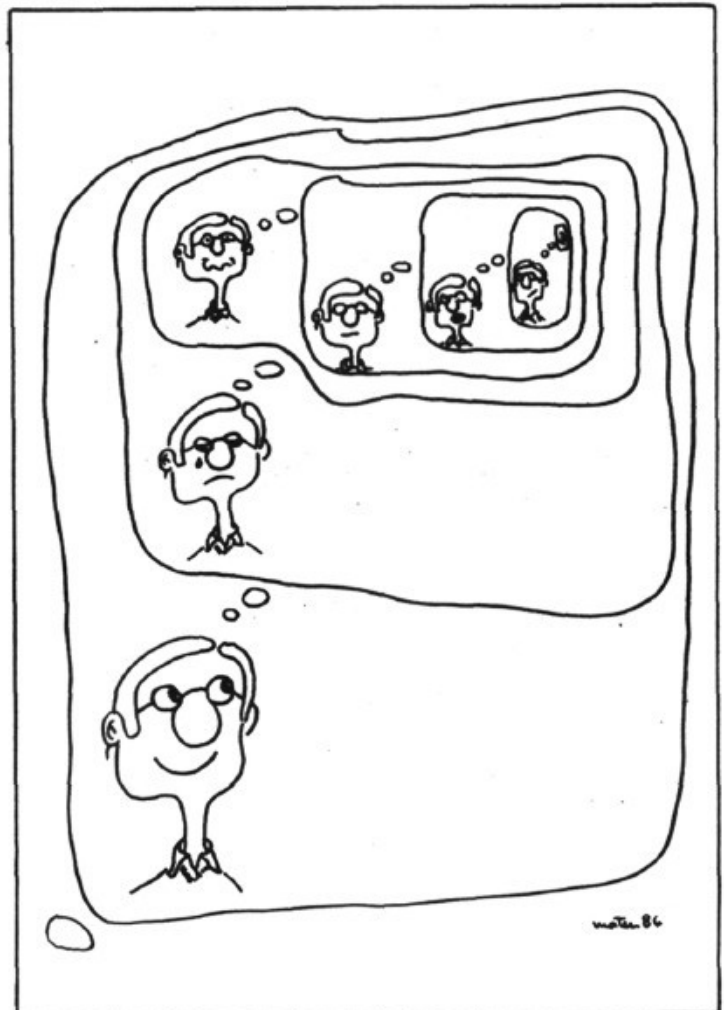
Sembla que no ho varen fer amb mala intenció i ja han promès arreglar-ho per la propera edició (qui respon que siguin els mateixos que se'n cuidin?) però vull que quedi constància de la meua petita -però il·lusionada- aportació a la tasca desenvolupada conjuntament amb Bernadí Homar i Miquel Mut quant a la redacció dels catàlegs dels anys 84 i 85, base del darrer que s'ha editat.

Qualque cosa positiva, per favor. Haurà de ser, indefectiblement, de Música. Es el cas del Segon aplec de villancets dels concursos de Porto Cristo, elaborat quasi íntegrament pel mestre Francesc Ramis i que m'ha arribat per mà de Rafel Ferrer. Una tasca feta dia a dia i presentada any rere any durant una setmana de novembre com sonor prelude de les festes que arriben.

Gràcies als dos.

Ja més tranquil, em puc despedir. Potser n'hi hagi que esperen una referència als venuts, però don Damián m'estim més no parlar-ne.

Biel

«DURANT L'ANY PASSAT»

● Va esser el primer any d'estància al mercat comú.

● Hi va haver una important baixada del preu del petroli.

● Barcelona '92.

● Que ningú no faci res per Vela-Palma '92.

● Txernòbil, perill radioactiu per a tota Europa.

● I el més curiós és que els primers en dir-ho van ésser els escandinaus.

● I que els ecologistes no diguessin res.

● Gaddafi en va fer de les seves per tota la Mediterrània.

● Sud-Africa i el seu apart-heid.

● El poder estudiantil posat en evidència a Espanya, França i Itàlia.

● Irangate

● Nombrosos atemptats contra la llengua catalana.

● Nombroses crisis a molts partits polítics.

● Es va descobrir el perillós forat d'ozó a l'Antàrtida.

● Eleccions generals a l'estat que van donar quatre anys més als socialistes.

● Hi ha hagut la gran extensió i presa de fama de la SIDA.

● Palma, més capgirada que mai.

● TV-3 va seguir fent-se la sorda envers les cries d'atenció per part de Balears.

● Otan, un referèndum que va demostrar lo malament que es fan les enquestes en aquest país.

● El Challenger, morir per la ciència.

● Moltes (?) cimeres Reagan-Gorbatxov

● El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, amb solemne inauguració a l'Auditori de Palma.

● La sonada i amarga vaga de treballadors portuaris, que va deixar Balears més aïllada que mai i va quedar ben demostrat la consideració i l'afecte que ens tenen els espanyols.

● Muntanyes i muntanyes de noves urbanitzacions (Formentor, Calvià, Marratxí...) que s'han fet -o no- i que a poc a poc destrueixen el nostre país, i que ni tan sols el Govern fa cosa per evitar-les.

● Saridakis, i els mobles de Marivent i la velocitat que va dur aquest cas en la pèsima justícia espanyola. -17-

● La hipercarge, disposta a revolucionar la ciència.

● El Concorde a Son Sant Joan

● El Disney, cap a França (i resulta que no el volen)

● Tsukuba, regió japonesa on es va demostrar la increïble capacitat tecnològica i científica (que es pot donar a conèixer) d'aquell asombrós país.

● La Filharmònica de Londres, St Martin in the Fields i tants altres bons de la música.

● Estranya, però interessant visita del Halley. Fins el 2061 !

● QUEEN, la fi d'un gran grup

● N° 50 i Vè any de Pòrtula. Molts d'anys

● Balears s'ha convertit en l'únic dels països catalans sense diada nacional.

● Tots vam complir un any més...

G A V I M

Ve de la pàgina 2

Ses gloses d'En Pere-Gil

A SA COMISSIO PORTOLANA

Jo no me tenc per "rebeco"
però no teng por a ningú.
No me forçen ni per meco
i cap de voltros m'en du
en que faceu es marreco.

Si sou caçadors de parany
i me posau sa sendera
perdreu xarxa i llendera,
no m'agafareu enguany.

Voltros, feis es vostro camí,
deixau-me a mi fer es meu,
vos assegur, com hi ha Deu,
que no m'heu sabut llegir.

Ja m'ho han dit un parell de
dones molt formoses: "Aqueixa
Comissió fa gloses cagarelloses"

12

"APROXIMACIO AL QUE PASSA A... ",
UN PROLEGOMEN D'UN POSSIBLE PLEC
D'HISTORIA DELS POBLES DE MALLORCA
DURANT LA GUERRA CIVIL

La Guerra Civil, més enllà de representar una dada biogràfica per a la gent més gran, és, per a tots, una referència obligada, el punt d'inflexió més decisiu de la nostra història contemporànea, present constantment en les relacions socials, en la consciència col·lectiva, i -encara, avui- en les relacions personals.

Per tot això, hi ha un cert temor al tocar el tema. I abordem la recerca amb la idea de tocar quelcom viu. Si això és així per a tots aquells qui s'hi aproximen -literats, politòlegs, historiadors...- som els periodistes (en què persones enredades amb el present, amb l'actualitat) i, encara més, aquells que volen esbrinar i recrear el microcosmos d'una petita comunitat, qui més ens adonem. La vida local, on les relacions són tan personalitzades, se'ns presenten com l'àmbit ideal on intentar una visió global i integradora des dels precedents fins a les conseqüències del fet. Però és, també, el lloc on les dificultats de distanciament i totalització són majors.

MEMORIA CIVIL

"Memòria Civil" és el títol del suplement publicat pel diari BALEARES, que arreplega unes cinc-centes pàgines de material humà i bibliogràfic sobre la Mallorca que va viure la guerra civil: un centenar d'articles, una cinquantena d'entrevistes, un altre tant de biografies, nombros material d'època, tots els pobles de Mallorca, etc...

Vull remarcar, d'entrada, que, diumenge a diumenge, no hem venut "HISTORIA" -així, en lletres grosses-, sinó que hem intentat fer periodisme. (Amb tot el que vol dir aquesta paraula de preses, comunicabilitat, d'immediat, ...) No ens hem atrevit ni a titular el suplement "Història de la guerra civil a Mallorca". Hi ha diversos discursos sobre aquest tema històric i cada un té les seves obres cabdals. El discurs que pregona el científisme, la sistematicitat, la profusió de fonts, d'interpretacions, ... té una bona obra en la de Josep Massot i Muntaner.

El periodisme, encara que el qualifiquin d'"investigació" no preten respondre al perquè de la història. Es limita a la narració dels fets, prenent com a referència bàsica elements que reflecteixen l'atmosfera intangible dels esdeveniments, tal i com apunta R. Frazer ("Sangre de España") al pròleg d'unes 300 entrevistes a subjectes que sufriren les conseqüències de la repressió. El periodisme, en definitiva, es situa en els intersticis de la història, dels diversos discursos històrics, de les diverses històries sectorials: que una persona respongui ON ES implica i depen del ON SOM en plural, que ja és història.

Per això, ens decantarem per MEMÒRIA, en lloc d'HISTÒRIA; per CIVIL, pel que implica de popular, participatiu i per l'oposició a "in-civil" i al mateix concepte de guerra; i per Mallorca en guerra en lloc de "guerra a Mallorca" pel que de propi pogués significar la coneguda guerra civil espanyola.

I aquest periodisme, doncs, serà succedani de la història, com ho serà de qualsevol altra cosa, per a la minvada ideologia o apocalíptica concepció cultural, d'aquells que mantenen buida la categoria corresponent als mitjans de comunicació, i es tanquen en el racó més o menys confortable, que l'ordre establert els assegura com a laboradors d'una suposada "ciència pura" o una inequívoca imparcialitat.

Hem intentat, simplement, donar resposta a una demanda primària del coneixement històric (què va passar aquí?), que ni la historiografia tradicional, ni la història-assignatura d'ensenyament ha donat, i que els arxius i els poders públics han intentat amagar.

PRECARIETAT D'ESTUDIS

Ara ens arriba l'hora de remarcar la intencionalitat d'aquests apunts: la manca d'estudis, l'explicació de fonts, el desinterés de les polítiques culturals -locals, autonòmiques i centrals- per al tema, i la necessitat imperiosa d'emprendre la recerca sobre el tema.

Puc donar testimoni del buit o inexistència d'estudis locals. Existeixen velles històries fetes, sobretot per capellans, que liquiden la primera etapa del segle XX amb la llista de capellans, batles i la lacònica frase de "y llegó 1936 con sus terribles consecuencias", quan no s'alineen amb la visió de la guerra com una "creuada" religiosa de salvació.

Existeixen també alguns estudis com el de Mateu Morro sobre Santa Maria, el de Jerònia Pons sobre Lloseta, el de Lleonard Muntaner sobre Calvià l'estudi biogràfic de Tomàs Seguí, batle d'Esporles, fet per Bartomeu Llinàs, articles diversos, l'estudi inèdit de Damià Ferrà-Pons sobre Campanet, ... que han servit per elaborar els corresponents reportatges a les pàgines de "Memòria Civil". D'un interès superior -i de més utilitat encara- ha estat l'inèdit "Diccionari Vermell" de Llorenç Capellà, director del suplement.

A nivell universitari supòs que hi ha algun altre estudi -de l'existència d'algun tenc coneixement- i he vist que algun tipus d'entrevista o documentació ha estat publicada a la premsa forana, abans i al llarg de 1986.

Vull insistir sobre la precarietat d'aquest tipus d'estudis i la manca d'articles publicats, amb la qual m'he trobat a l'hora d'elaborar la sèrie de reportatges, alguns dels quals han estat reproduïts a la premsa forana.

Aquesta precarietat i la tasca setmanal de fer un reportatge de cada poble han marcat el sentit dels mateixos reportatges. Anar als arxius municipals ha resultat tota una aventura. A algun ajuntament hi manquen actes. Les referències d'arxius es limitaven al fet d'haver estat cremats recentment o simplement desapareguts (els de les velles societats obreres o republicanes foren saquetjats les primeres hores de la sublevació). Es per això que la font bàsica ha estat el testimoniatge oral.

Aquest testimoni presenta moltes llacunes per a la recreació d'una visió global i sintètica a presentar en una pàgina de diari.

En definitiva, ha quedat tot un cúmul de qüestions sense explorar. Encara és possible -i no per molt de temps, sobretot en quan a investigació oral, desenvolupar una recerca fins a l'exhaustivitat a nivell local -que és el motiu d'aquests articles: envitar a les publicacions de la premsa forana a portar-la a terme-. Vull remarcar la necessitat de seguir en aquesta direcció més enllà del cinquentenari. Fora llàstima que fos només l'excepcionalitat d'una commemoració.

No es tracta de crear un marc teòric -que cada opció ideològica ja té fet i on fa quadrar cada element i cada actitud-, sinó de tot el contrari: de reconstruir els fets que ens expliquin l'arrel del present, de les actituds del present.

Els reportatges de "Memòria Civil" s'han limitat a recrear un contexte dels precedents a la guerra, en tant la II^a República significà la possibilitat de participar en la vida pública per a les classes populars, i remarcar el tall que suposà per aquest camí pres, la sublevació militar; i la manera com es liquidà aquesta experiència històrica. Queda tot un treball a fer, del qual podria encarregar-se la premsa forana. Aquest és l'envit. Només afegir, que a posteriors articles, rera aquesta justificació, intentaré marcar unes pautes, a partir de la pròpia experiència, tant d'aspecte metodològic com de presentació, per aquelles publicacions que hi estiguin interessades i les pugui servir de qualque cosa.

DAMIA QUETGLAS

Rondalles Mallorquines

El Príncep Corb ²

TEXTE: RONDALLES MALLORQUINES
DIBUIXOS: M. MUT

AQUELL CORPETÓ TORNA GROS I GROS, I SA GENT LI DEIA EL PRÍNCIP CORB.

I LLAVÓ QUE NO HI HAVIA QUI L'APLEGAS: ERA MÉS PROMPTE QUE LA VISTA

ES PRIMERES DIES NO EN FEREN CAS PERÒ, COM VAREN VEURE QUE COMÉS ANAVA, MÉS REBUMBORI MOVIA, ES NOBLES ES NOBLES ES PRESENTAREN ANEL REI:

SON SERRA DE MARINA

De passada, Son Serra de Marina no ens passa per alt encara que, és clar, per descobrir i conèixer tot allò que fa del visitant un element encisat pel paisatge on està integrat en aquells moments, s'ha d'aturar de cop i d'entrada començar a contemplar l'imponent verdor dels pins, prats i savines que l'enrevolten. Durant uns instants sembla que la mà de l'home ha estat tolerant amb aquestes terres. Sols el traçat de la carretera, oblidada, que va des de la ciutat d'Alcúdia a la vila d'Artà ha romput l'harmonia vegetal de les contrades ja que la majoria de les edificacions fetes justifiquen les necessitats dels seus habitants.

Hi ha una glosa que diu:

"A Son Serra de Marina
mai més m'hi veuran tornar
perquè és a lluny i mal sà
i enfora de la medicina"

Es, evidentment, molt exagerada si tenim en compte que avui aquests problemes estan considerablement resolts, però si duim la nostra imaginació a un temps passat en què les dificultats de supervivència eren més greus que ara quant a adaptació dins el medi ambient, comprendrem un poc més la mentalitat d'aquella gent que vivia, temps enrera, a Son Serra de Marina, treballant la terra amb suor i de sol a sol.

Son Serra de Marina pertany al terme municipal de Santa Margalida i ha anat passant a través del temps d'una dedicació exclusivament agrària i ramadera a un important nucli de població dedicat en part al turisme, encara que a les urbanitzacions de Serra Nova i Serra Vellà la majoria d'habitants se dediquen a descansar durant l'estiu i els caps de setmana. La seva situació geogràfica fa que formi conjuntament amb Alcúdia, Muro, Capellans, Ca'n Picafort, Son Bauló, Son Real, Colònia de Sant Pere i Betlem la meravellosa costa de la Badia d'Alcúdia, amb els seus propis contrastos. Turisme bulliciós i tranquil·litat natural.

La principal font de riquesa és la naturalesa, no hi ha cap dubte i aquesta encara que a vegades se vegi amenaçada per la descontrolada tala de pins i treta d'arena, segueix invulnerada i existint conjuntament amb la fauna.

Històricament, Son Serra de Marina i les terres que hi ha a prop de les seves contrades, oferien una estratègia temptadora. Recordem els nombrosos poblats, tant pre-talaiòtics com posteriors. A les cases de possessió encara hi ha adossada una de les dues torres, la més baixa, que servia com a talaia durant els segles de dominació musulmana, utilitzada també com a murada amb unes parets d'una grossària d'uns dos o tres metres. També hi podem trobar coves i un talaiot vora de la carretera amb un estat de conservació molt interessant i que serveix avui per fotografies a turistes i admiradors.

Es de molt d'interès el paisatge que ens ofereixen els dos torrents, el Real que serveix per xapar els terrenys amb la possessió de Son Real i el de na Borges que és la partió del terme de Santa Margalida amb el d'Artà. A més d'oferir un espectacle paisatgístic considerable, els dos torrents serveixen d'habitat per a gran part d'animals, tant nadius com d'immigració.

PAU LLADO i OLIVER

Crim's cinematogràfics

Més valdria que no ho hagués sabut. Però ja que hi som, us vull donar a conèixer el perquè d'aquest títol. No pens dir que aquelles pel·lícules són dolentes, i que per això són un crim cinematogràfic. Tampoc diré que són dolentes les de guerra, i que per això són crim cinematogràfic. No.

Els crims en qüestió tenen relació amb el vídeo. Si bé és el culpable de que els cinemes es tanquin i que ens costin tres-centes pessetes un parell d'hores, també ho és d'aquests crims.

Vaig veure un dia per la tele com, per aconseguir una major rendabilitat al vídeo, ja es procedia a colorar amb ajuda de les noves tecnologies certes pel·lícules antigues, que pel fet d'ésser en blanc i negre no agradaven a la gent.

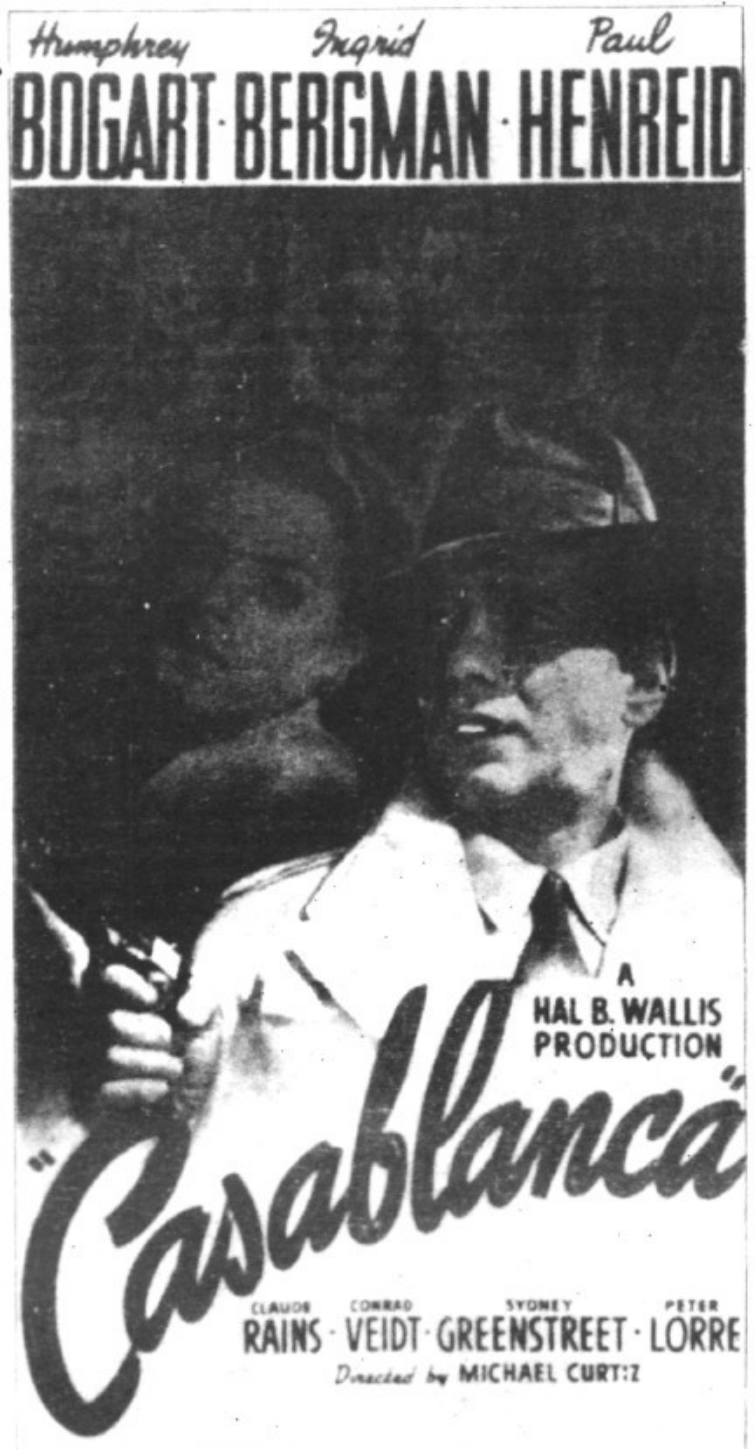
Concretament van passar un bocí de Casablanca. Per a mi allò no era Casablanca. Dies després, la van donar per la tele. Concretament el dia de Nadal. I pensava jo, "amic Humphrey, si poguessis veure el que uns senyors fan amb la teva pel·lícula". I és que Casablanca en color ni és Casablanca ni és res.

Aquest, per a mi, és un dels majors crims cinematogràfics que s'han fet mai. Perquè fets com aquest demostren el poc respecte que té la gent del vídeo cap a les pel·lícules i cap a la gent que les fa. Perquè una pel·lícula és com és, i ningú no té dret a fer amb elles el que vulgui; i sobre tot perquè el cinema és un art; perquè a ningú no se li ocror colorar el Guernika, o blanc-negritzar Las Meninas. Casablanca (i moltes altres) han d'ésser en blanc i negre, per respecte al cinema, per respecte als qui l'estimam, per respecte a Bogart i a la mateixa Casablanca, perquè ells són art, i per ésser art hi ha que ésser original, autèntic i intocable.

Això les fa intocables, i qui les toca, fa un crim. Casablanca no només són uns metres de cel·luloide sinó que és també un gran bocí de màgia. Perquè el bon cinema és màgia i és art, és art i és màgia i tots dos van plegats, i em sap greu que molta gent no pugui conèixer l'art i la màgia de moltes pel·lícules perquè uns senyors van dedicar-se a colorar-les.

Però em queda el consol de saber que Bogart, qualque dia farà justícia, per bé de tots.

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL

LA MANDRAGORA
de Niccolo Machiavelli

Del tres al vuit del passat mes de desembre s'ha posat en escena l'obra de Nicolau Machiavelli La Mandràgora.

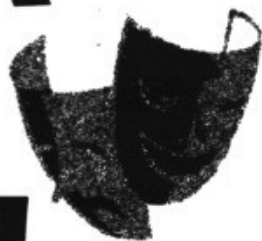
Aquest autor florentí va escriure aquesta peça al voltant del 1514. Està considerada la primera comèdia renaixentista europea; ens mostra molt especialment un nou concepte de l'home que ja no està sotmès a les forces oscurantistes de l'edat mitjana.

L'obra està dividida en dos actes. La trama argumental és per ventura més senzilla del que es pot pensar a primera vista: L'enamorament de Cal·l·fmac interpretat per Pere Llufs Caminals, de la dona del Misser Nícia, Lucrècia interpretat per Montse Cassanyes, desenvolupa tota una sèrie de preparatius i simulació de falsos personatges per enganar al Misser Nícia. Aquest, amb problemes sexuals i aconsellat per Liguri i el Frare, Miquel Angel Calafat i Antoni Oliver, visita al fals Cal·l·fmac que es fa passar per metge curander i posseïdor de l'herba medicinal que curarà la infertilitat de la seva dona Lucrècia.

Misser Nícia, consentit amb els plantejaments de Cal·l·fmac accedeix a deixar colgar-se amb un "fals" pobre i captaire (Cal·l·fmac) a la seva dona, obtenint a més la seva hisenda.

Llenguatge fàcil d'entendre. La traducció corr a càrrec de Gabriel Janer Manila. La posta en escena és bastant correcta, en el sentit de la movilitat dels actors. Pesa un poc l'estaticisme de l'escenari que presideixen uns dibuixos de Leonardo da Vinci i al centre un cercle de l'home, també de Leonardo.

ANTONI CANYELLES i OLIVER

TRICICLE: UN ALTRE ESTIL DE TEATRE

Encara que la meva tasca, damunt aquesta plana, sigui intentar realçar la tasca del nostre teatre mallorquí no per això m'he d'oblidar d'algunes manifestacions teatrals que se duen a terme a qualsevol lloc del món.

Sense cap dubte el Tricicle mereix un espai d'elogi a aquesta secció ja que la seva tasca dins el món del Teatre és molt considerable i s'ha de tenir en compte a l'hora de parlar de teatre.

El Tricicle, grup teatral còmic català, va ésser format fa uns anys, quasi set, i des de llavors ha oferit actuacions per quasi tot el món: Estats Units de Nord-Amèrica, Alemanya, Grècia, França, Edimburg i per tot arreu d'Espanya. L'any 1986 ens va visitar a les Illes per oferir-nos l'espectacle Exit amb el qual va participar i triomfà anteriorment en el Festival de Teatre de Xicago.

Els components del Tricicle són Francesc Mir, Joan Garcia i Carles Sans, els quals intenten entretenir el públic amb tota mena de caracteritzacions socials posant en funcionament els seus propis coneixements d'expressió corporal damunt l'escenari.

Cal assenyalar que el teatre fet per Tricicle és l'avantguarda actual del Teatre, postmodernista i que utilitza la tècnica del còmic per comunicar-se més directament amb el públic.

La darrera obra preparada per ells, i que hem tingut l'oportunitat de presenciar alguns trossos per la televisió, és Elàstic, una crítica a l'esport sempre des d'una postura imparcial i autodidacta i sense intentar en cap moment ridiculitzar cap personatge en concret.

PAU LLADO i OLIVER
Nord de Mallorca, 1986

POST ANUNCIS

PUBLICACIONS REBUDES: Planificació hospitalaria en Mallorca para situaciones de catastrofe. tesi doctoral de José-Alfonso Ballesteros Fernández, publicat per la conselleria de sanitat i seguretat social del Govern Balear.

El primer siurell (Made in Liban), de Pere Morrey Servera. Reproducció d'una de les "rondalles pels qui les saben totes" amb motiu de la III Fira del Fang.

III Fira del Fang a Marratxi, catàleg de l'exposició elaborat encara que aquest any no consti per Bernadí Homar, Biel Massot i Miquel Mut. Conté un afegitó referit a "ceràmiques d'altres països exposades l'any 86".

SIURELL ELÈCTRIC. Aquest és el nom d'un nou grup que es llança a innovar la Música tradicional. Alguns dels seus elements no ens són desconeguts: provenen de Música Nostra i d'Harmònica Coixa. La presentació, dia 22 a les 22, dins l'àmbit de les festes de Sant Sebastià.

SIVRELL ELÈCTRIC

III CURSET DE NOTACIÓ MUSICAL. A càrrec de la Federació de Corals de Mallorca. Organitzat per l'Institut de Musicologia Pau Villalonga. Serà el dia 24 de gener a les 16 h. en el local social de la Federació de Corals de Mallorca.

AUDITORIUM de Roma Pau Villalonga
dijous, 22 de Gener
 a les 22 hores - 400 plaç.
 ANUNTAMENT DE PAU

ALFONSO MARIBONA donarà un recital de piano no dia 22 a les 20 h. en el Casal Balaguer. Obres de Chopin, Ravel, Liszt, Mompou i Albéniz.

CATALUNYA LIGHT?
FRANCESC FERRER I GIRONES

els espanyols no són catalans

"CATALUNYA LIGHT...?" Els espanyols no són catalans". Aquest és el llibre de Francesc Ferrer i Gironès, senador independent per Girona i escriptor, que ell mateix presentarà a les 7'30 del capvespre dia 14 a la Llibreria Quart Creixent (C/ de Rubí, 5).

TOMASI DA LAMPEDUSA, Josep Maria. Fou cardenal ara fa dos segles. L'han canonitzat i ara es celebra una festa commemorativa. Dia 9 de gener, al saló d'actes del Col·legi Sant Gaietà, concert a càrrec de **La Quarta Ciència** amb un variat programa medieval i renaixentista. A les 20 h.

Dia 10, a les 21 a la Seu, missa pontifical amb l'actuació de la **Capella Major** i la interpretació del Ball de l'Oferta a càrrec de **S'Estol des Gericció** de Felanitx.

ORQUESTRA SIMFÒNICA Ciutat de Palma. Dia 19 a l'Auditori, a les 20-h. amb el següent programa: Weber, Der Freischütz (obertura); Beethoven, Concert nº 4 per a piano i orquestra; Saint-Saëns, Simfonia nº 1.

Actuarà de solista el pianista Andreu Riera. Dirigirà Juli Ribelles.

VI TROBADA DE BANDES DE MÚSICA A FELANITX. El passat 14 de desembre hi va haver la VI Trobada coincidint amb el centenari de la proclamació de Felanitx com ciutat. Hi assistiren vint-i-dues bandes d'arreu de Mallorca.

música

VISTA

Alban Berg. Dibujo de B. F. Dobbia (1935)

Embosta
de
Baleiz

Els enterraments a Grècia són una festa acompanyada de flors i cànctics que no són trists.
Els sacerdots tenen gran feina amb l'encenser.
Són morts poc trists.

Les flors, en aquest cas, són corones de victòria, no de fracàs.
L'única desconsolada que vérem va resultar ser la vídua.

Va resultar un enterrament fins i tot festós.

XIM D'AIXA

I.- Any 1914. Trista memòria europea. Franck Medekind, periodista, bohemí, heterodoxe i autor teatral, estrena "Lulu. Tragödie infur Aufzügen", una mica entremig "Der Erdgeist" i "Die Büchse der Pandora", dos textos seus anteriors.

L'autor, admirat per Bertold Brecht i pels proletaris de l'època tenia aleshores cinquanta anys.
Vint-i-un any després, el compositor Alban Berg composà l'òpera "Lulu", basant-se en l'obra teatral de Wedekind.

Però no és aquest l'únic lligam de l'escriptor amb la Música. Al llarg de la seva obra hi trobam no poques referències musicals. Així és autor d'alguns lieder ("Lautenlinder und Simplicissimus") i fins i tot una de les seves peces es titula "Musik".

II.- La companyia catalana de J.M.Flötats ha posat en escena "El despertar de la Primavera", de Franck Wedekind, estrenada el 1891.

Encertadament, el director ha volgut que la Música jugàs un paper prou important dins el muntatge. Així, apart dels fragments gravats que serveixen per conduir d'una escena a una altra (destacaria "todtenfeier" de Mahler) hi trobam els sons al viu d'un piano. El qual és un element "viu" sobre l'escenari. Serveix -simbòlicament- de llit per l'Amor i de cadafal mortuori. L'instrument és quelcom més que una simple part del decorat.

PERE ESTELRICH I MASSUTI

JORNades SOBRE DocumENtaCió Musical

Com a fruit del Simposi sobre documentació musical que es celebrà a Toledo l'any 1985 (vegeu: Pòrtula, desembre 1985, pàgina 216) tingué lloc aquest any que hem acabat 1986, entre els dies 3 i 6 de desembre a Càdiz unes Jornades sobre documentació musical.

Convocà, com l'any passat, el Centro de Documentación Musical del I.N.A.E.M. del Ministerio de Cultura.

Hi participaren els funcionaris de les Comunitats Autònomes d'Euskadi, Castilla-La Mancha, Aragó, Andalucía, Madrid, Murcia, Navarra, Extremadura, Galiza, Asturias i havien inscrit la participació però no hi participaren les Comunitats de Catalunya, València, Rioja i Balears. Ademés hi participaren tècnics de les següents institucions: Centro de Documentación musical del INAEM, Eresbil, Centro de Documentación Musical de Andalucía, Centre de Recerca i Documentació Històrico-Musical de Mallorca, Instituto de Bibliografía Musical de Madrid, Instituto Fernando el Católico de Zaragoza i els responsables de Wiltonie-Bruxelles Musiques de Bèlgica i el CIDIM d'Itàlia.

Com se pot suposar, resultà qualsevol vegada difícil entendre's, funcionaris i tècnics.

Així i tot valoràrem tot l'esforç i la importància que té el recuperar, sistematitzar i difondre tot el tresor històrico-musical, així com també els nous valors i creacions dins aquest camp del patrimoni musical.

Dita constatació parteix del contingut de l'article 149.2 de la Constitució quan contempla la conveniència de què els trets culturals, específics i definidors de les nacionalitats i regions, al mateix temps se consolidin i reforcin amb una feina d'investigació i documentació; i se comuniquin i donin a conèixer amb els altres pobles.

També constatarem l'indubtable interès de rendibilitat social, cultural i econòmic que suposen els serveis d'informació musical, la seva repercussió i incidència en els estaments dels respectius governs, tan central com els autonòmics.

Tots els participants signarem aquestes conclusions:

1.- Congratular-se de l'eficaç tasca desenvolupada pel Centro de Documentación Musical del I.N.A.E.M. i particularment de les seves activitats encaminades a propiciar el diàleg i la col·laboració entre les diferents Comunitats Autònomes.

Vista la inexistència de representació oficial espanyola davant els organismes internacionals de documentació musical, cosa que perjudica greument el coneixement, la difusió i l'estima del nostre patrimoni i realitzacions actuals en l'esmentat camp i havent-hi casos en què hom exigeix la representació d'un únic Centre de Documentació amb caràcter nacional, se proposa que el Centro de Documentación Musical del INAEM assumisqui l'esmentada representació com portaveu davant aquelles entitats.

Recomanar als més alts òrgans competents, tant de l'administració central com de les autonòmiques, el desenvolupament d'un marc legal adequat que reguli i fomenti els serveis d'informació i de documentació que la nostra societat demanda.

Acordar la creació d'una Comissió Permanent de Documentació Musical emanada de les presents Jornades, els principals encàrrecs de la qual són assegurar la continuïtat d'aquestes reunions tècnico-administratives i assessorar en la preparació del projecte d'un Pla Nacional de Documentació Musical, exercint les seves funcions fins la convocatòria de les properes jornades.

2.- Com recolzament de les coses senyalades en el punt anterior, i per a la seva realització, hom insta la col·laboració i l'intercanvi d'informació entre les diverses Comunitats Autònomes, Centres de Documentació i unitats administratives de semblant comesa i alhora amb el Centro de Documentación Musical del INAEM, fomentant la creació d'una xarxa d'entitats de documentació musical les relacions de les quals es formalitzin mitjançant les oportuns convenis mutus.

Per a la seva consecució hom recomana la designació en cada una de les Comunitats d'una localització precisa, qualsevulla sigui la seva denominació, rang i dependència, que desenvolupi les funcions d'informació pública i col·laboració abans senyalades.

3.- Fins que no s'estableixin i es regulin els bucs institucionals, avui inexistents, que per a llur tasca consideren imprescindibles, els participants d'aquestes Jornades es comprometen, en la mesura de llurs possibilitats, a les tasques d'informació i col·laboració mútua i, de forma més concreta i immediata, a la realització de projectes precisos, tals com l'elaboració d'un repertori de novetats bibliogràfiques, l'intercanvi de publicacions unitàries i periòdiques, així com d'informació sobre activitats locals (concursos, beques, concerts, festivals, etc.), l'homonogeneització de fitxes de treballs, suports de dades i demés instruments metodològics que contribueixin a fer més eficient i útil llur treball.

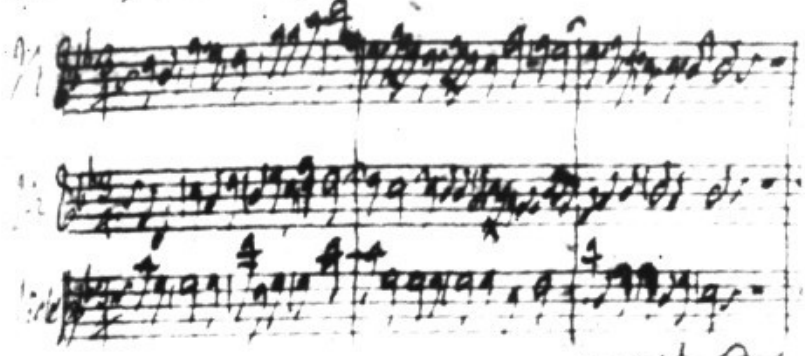
Cadix, sis de desembre del 1986

JOAN PARETS i SERRA

MOLTAIC MUSICAL

2.º Allegro ma non troppo

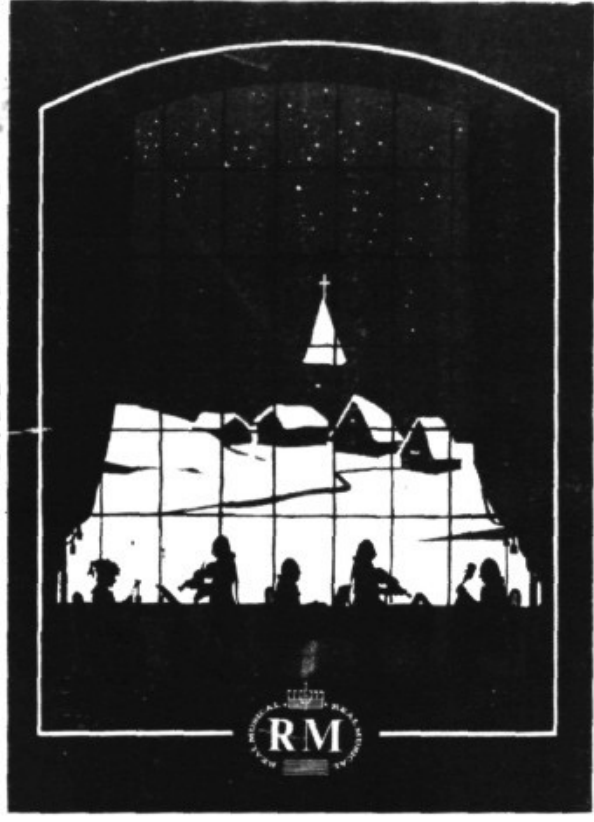
CHRISTMAS CAROLS

Festes passades, sí;
coques, no en parlem.
Però queda cosa, a més del record.
Les nadesles sonores tornaran l'any que ve;
les visuals potser encara resten
en el racó físic dels sentiments.
I si són de referència musical, encara més,
encara millor.
Tot allò referit a la Música
serveix per encomanar
allò que somniem
en el més profund.

Pau
Joia
Amor
Música!

Biel

COL.LABORADORS: Miquel Aguiló, Guillem Bosch i Roca, Albert Casas, Jordi Cloquell, Comissió de glosadors de Pòrtol, Pere Estelrich i Massutí, Pau Lladó i Oliver, Miquel Mut i Sureda, Joan Parets i Serra, Pere Gil, Damià Quetglas i Bergas, Antoni Roca i Jerez, Ramon Rosselló, Vicenç Sastre, Cristòfor Tries i Serra, Antoni Vaquer i Ramis, Gabriel A. Vich i Martorell.

CORRESPONSALS DEL TERME: Marita Lladó i Joana Mª Matas i Alomar.

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Antoni Canyelles i Oliver, Biel Massot i Muntaner.

Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra) DL: PM 529/81

S'Escola Vella, s/n
07141--Pòrtol

Número 56, gener del 1987

SOBRE ELS ANONIMS

Hem rebut unes opinions sobre la Fira de Fang i sobre la política municipal d'U.M. que no s'inclouen per venir de mà desconeguda. Encara que sobre la revista surti amb pseudònim, és necessari que l'original dugui nom, adreça i D.N.I.

RECEPCIÓ DE MATERIALS

El dia quinze de cada mes es tanca la recepció d'originals per al següent mes. Pregam als col.laboradors que siguin puntuals.

**òptic, optometristes,
lents de contacte**

Carrer Manacor, 63 - PALMA - Tel. 46 37 77

A PARTIR DEL 5 DE DESEMBRE ENS POSAM A LA VOSTRA DISPOSICIÓ
OFERINT-VOS, ENTRE ALTRES,
ELS SEGÜENTS S E R V E I S :

- TEST DE VISIÓ
- ADAPTACIÓ DE LENTS DE CONTACTE
- NOVETAT EN MUNTURES GRADUADES
- VARIADA EXPOSICIÓ D'ULLERES DE SOL

VISITAU-NOS I CONSULTAU QUALSEVOL DUBTE

Vos esperam de 9'30 a 13'30
i de 16'30 a 20 h.
(Obert els dissabtes dematí)